

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань будівництва, містобудування
і житлово-комунального господарства

30 березня 2016 року

Веде засідання Перший заступник голови комітету

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми починаємо працювати. Колеги, ми починаємо працювати. *(Шум у залі)*

Так, шановні колеги, прошу сідати всіх. Будь ласка, сідайте. У нас сьогодні велике засідання, комітетські слухання. На початку ми розглянемо декілька законопроектів, а потім послухаємо надзвичайно важливе питання щодо залучення інвестицій в галузь житлово-комунального господарства.

Я звертаюсь у першу чергу до своїх колег народних депутатів. Значить, ми починаємо засідання комітету. У нас присутні 8 народних депутатів, кворум є. Ще має підійти секретар комітету Сташук Віталій Філімонович. Я попрошу секретаріат зателефонувати, з'ясувати, де Віталій Філімонович знаходиться, запросити його на комітет. Але ми вже зараз можемо починати засідання. Немає заперечень?

Хто за те, щоб відкрити засідання комітету? Добре. Одноголосно.

Шановні колеги, вам розданий порядок денний. Він у нас складається з 5 пунктів. Хто за те, щоб його розглянути у запропонованому вигляді, якщо немає заперечень у народних депутатів? Хто – "за"? Проти? Утримався? Немає. Одноголосно. Вісім. Ми відкрили комітет і затвердили відповідний порядок денний.

Перший пункт порядку денного проект Закону про внесення змін до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" (щодо граничного розміру пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту замовників будівництва об'єктів промислового та сільського господарства). Це законопроект, в якому декілька наших колег, я в тому

числі є співавтором, наш колега пан Ревега теж співавтор. Я дуже коротко, колеги, скажу. Мова йде фактично про те, що для будівництва промислового та сільського господарства встановити розмір пайової участі в 1 відсоток.

Ми всі пам'ятаємо, що в нас був законопроект, і проголосований в першому читанні, ми його зараз чекаємо в Верховній Раді, радикальний законопроект, який взагалі скасує пайову участь, але на сьогоднішній день, оскільки він не прийнятий і наскільки ми отримуємо відгуки з місць, є там певні... може виникнути, скажімо так, певна проблематика по його прийняттю, хоча, звичайно, ми будемо його відстоювати, я думаю, що доцільно розглянути навіть отакі, точкові зміни.

Ще раз хочу сказати, що фактично ми змінюємо тільки одну позицію: ми додаємо, що сільського призначення та промислового призначення пайова участь в 1 відсоток. При тому, що додаткове навантаження на інженерні мережі, точніше, їх відсутність, встановлюється на етапі створення проектно-кошторисної документації. Тобто фактично це стосується тих підприємств, які за власні кошти будують і інженерні мережі, підключення роблять, і зменшуємо ми їм пайову участь.

Будь ласка, от я коротенько це питання доповів. У нас, Петро Павлович, ви від комітету, да, по цьому законопроекту? Будь ласка.

САБАШУК П.П. Я хотів би попросити, щоб від комітету я не виступав, тому що є людина, тому це буде неетично. Тому що є мій закон, який є альтернативний цьому закону, який відмінняє всі пайові участі. Це раз.

Але, панове народні депутати, можна я буду відповідати як народний депутат? ..... етично. Ну, от треба бути або з розумними, або з красивими. А з розумними і красивими одночасно бути неможливо. Це по-перше, пане Дмитро Йосипович. І це трішки не так.

По-перше, по вашому закону ви залишаєте 4 проценти на житло, будівництво житла, а також залишаєте 10 процентів на все те, що будується

непромислового визначення. Це на всі... І це може бути перукарня, це все, що хочеш. Тобто практично цей закон зводить нанівець ті пропозиції, які були в законі, який подавав я, не тільки я, а й група народних депутатів, практична основна більшість тут підписала цей закон. Це по-перше.

По-друге, така казка про білого бичка, про цей 1 процент, якщо не буде підключення до мереж, це, чесно кажучи, дає таку шикарну, велику можливість вложити в карман великих цих 9 процентів, що це тільки треба сказати: "Боже, спасибі, спасибі, спасибі! Спасибі, хлопці, що ви зробили цей закон!" Я думаю, що дуже, да, з міст, міста, чиновники будуть щасливі до неможливості за цей закон.

Тому приймати можна, що завгодно, але я не розумію просто доцільності. У нас сьогодні є у Верховній Раді закон. Він був уже в Верховній Раді на те, щоб він вийшов. По мотивах незрозумілих він зник, хоча був в порядку денному сесії на минулому тижні. Це інше питання, треба запитати пана Гройсмана, чому це так сталося.

Тому сказати, що я не киплю, це було б неправильно. Я киплю, і то, так киплю, що хочеться тільки матом розмовляти. Тому, це абсолютно реакційний закон. І те, що наші колеги тут його підписали, я вважаю, це, ну, те, що неетично, це м'яко сказано. Я розумію «руку кремля» нашого, українського, «руку кремля», я розумію її. Я про неї знаю, я знаю, правда, дійсно, знаю на відклики з таких славних міст, як місто Київ, з такого славного міста, як Харків, з такого славного міста, як Одеса, яка дуже хоче, щоб їм залишили цих півтора мільярда гривень в кишеню. Ну, я це розумію. І цей закон, який був від мене, він повинен був положити кінець на питання можливості цієї пайової участі, незрозумілої, яка не відноситься ні до податків, ні до зборів, ні до чого. По-друге, відкрити нормальні інвестиційні можливості для нашого інвестора. Інвестор ваш закон не зрозуміє, тому що немає чітко ніякого бажання побачити і дивитися.

Тому я думаю, що голосувати не треба, але як народний депутат я своє сказав. Це м'яко кажучи. Пройшов комітет. І в нас 6 проти 1 пройшов, і він появився у Верховній Раді, потім був .....на четвер..... Це я розумію. Він зник і..... І я розумію, що не простий проект, не простий шлях, по якому нам треба йти. І ми по ньому підемо до кінця, в крайньому випадку, я піду з тою групою авторів, яка там є. Але чуть-чуть беременної людини не буває: або так, або так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петро Павлович, дякую. Дякую, що втрималися від нецензурних висловлювань. Давайте, друзі, я ще раз поінформую.

Авторами законопроекту, на який посилається наш шановний колега, є фактично всі члени комітету. І разом з вами я теж готовий відстоювати його, ми його приймали дійсно на комітеті і будемо робити все, щоб цей закон пройшов.

Я нагадаю, що у нас пройшли комітетські слухання, точніше, да, комітетські слухання в нас були щодо Doing Business і дійсно є надзвичайно великі застереження стосовно вартості тих дозвільних процедур, які сьогодні є в будівництві. За чисельністю процедур, за терміном проходження Україна сьогодні виглядає, навіть в порівнянні з європейськими країнами, дуже привабливо, але по вартості процедур ми фактично майже в 10 разів перевищуємо ті показники, які є у наших західних партнерів, і я думаю, що нам однозначно треба робити все для того, щоб скасувати пайову участь.

Друга позиція. Нам треба розуміти, що виходити нам треба з реальних речей (Віталій Филімонович, заходь, будь ласка, ми якраз зараз розглядаємо законопроект). З реальних речей і якщо ми можемо навіть точково змінити ситуація і для сільського господарства, для промисловості встановити меншу, ще раз хочу зазначити і, колеги, щоб ви зосередилися на цьому, що законопроект, який пропонують наші колеги, в тому числі і я, це законопроект, який зменшує, точково, вартість цих послуг, які фактично всі

ми сьогодні з вами вважаємо фіскальним додатковим навантаженням на будівництво.

Тому, це не виключені, це не альтернативні законопроекти, разом будемо робити все для того, щоб пройшов той законопроект, який вже пройшов наш комітет. Але для того, щоб в разі не проходження масштабного зменшення і принципово зменшення по пайовій участі, що хоча б для будівництва і для промисловості сільського господарства зменшити, я думаю, що це буде дуже позитивно.

Що ж до негативних відгуків, ми, звичайно, розуміємо, що мажоритарні депутати, деякі представники органів місцевого самоврядування, у них є побоювання, що глобальне скасування пайової участі може призвести до суттєвого зменшення частини міських бюджетів, спеціального фонду міського бюджету. Тобто тут є певні побоювання і вони не безпідставні. Але я нагадаю, колеги, що ми розглядали ці питання на комітеті, ці застереження ми почули, але ми фактично одногolosно підтримали цей законопроект.

Тому ще раз, друзі, я пропоную законопроект, який зараз розглядається, не розглядати як альтернатива. Всі ми робимо все для того, щоб... і я погоджуюсь з тим і буду на наступній Погоджувальній раді казати про те, щоб однозначно був поставлений законопроект, автором якого є наш колега пан Сабашук, в порядок денний. Він, дійсно, зник, він був. Один з авторів, да. Але той законопроект, який запропонований сьогодні нам до розгляду, він не те, що не альтернативний, він і не коригує ці положення, але в разі неприйняття він все ж таки покращить ситуацію в будівництві, сільському господарстві і промисловості.

Будь ласка, я думаю, що Кабінет Міністрів, да?

МАЛАШКІН М.А. Да, він Мінрегіону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

МАЛАШКІН М.А. Заступник міністра Малашкін Максим.

Ну, Мінрегіон, на жаль, також не може підтримати цей проект з огляду, ну, по-перше, що проект має вплив на місцеві бюджети, і відповідно місцеві громади можуть недоотримати кошти. По-друге, є самі неузгодженості в тексті проекту, які потрібно врегульовувати для розуміння чіткості предмету його регулювання.

Ну, по-перше, якщо діюча редакція передбачає чіткий розподіл на житлові і нежитлові об'єкти, які можна зрозуміти, виходячи з тих документів, які видаються при прийомі в експлуатацію, то розуміння поняття об'єктів промисловості, об'єктів сільського господарства, ну, на сьогоднішній день воно не врегульовано в законі. І іншим чином віднесення того чи іншого об'єкту до промисловості, чи до нежитлового приміщення, чи до об'єкта сільського господарства буде визначатись відповідно або місцевою радою, що для них створює відповідні корупційні ризики, і для інвестора так само. Тому це питання, по-перше, має бути визначено. Якщо так вже вирішувати, то має бути воно врегульовано.

І, по-друге, питання, що стосується самого формулювання, за яких умов застосовується 1 відсоток. Це наявність чи відсутність додаткового навантаження. Також закон про це нічого не говорить. На сьогоднішній день у нас є склад проектної документації, порядок її розробки, він затверджений відповідним ДБНом. Але, ну, таких понять, які стосуються додаткового навантаження, яким чином його розрахувати чи з яких критеріїв виходити, ми знову ж таки ні в законі не передбачаємо, ні в нас немає нормативної бази такої. Тому в даному випадку ми вважаємо, що все-таки він в такій редакції відповідно не може бути прийнятий.

Ну і, крім того, як уже дійсно зазначали, питання щодо скасування чи нескасування пайової участі, ну, в принципі, має бути кардинально вирішено.

Хоча ми, проводячи наради і з забудовниками, і з містами, все-таки не знайшли підтримки однозначної на відміну пайової участі. Чому? Тому що питання позамайданчикових мереж, яке, в принципі, зараз якимось чином регулюється за рахунок пайової участі, тобто віднесення її у власність міста, чи віднесення, там, частини їй доплати чи компенсації, воно не буде вирішуватись тоді в разі відміни пайової участі. Тому зараз ми працюємо також, міністерство працює в цьому напрямку, намагаючись якимось чином, щоб влаштувати всі інтереси і забудовника, і міста.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую.

Ну, позиція уряду, в принципі, зрозуміла. І на минулому засіданні, коли ми розглядали законопроект по скасуванню пайової участі, вона була фактично така ж. Вона розуміється депутатами. Але я впевнений, що нам все ж таки треба рухатися вперед, і думаю, що скасування пайової участі, цього фіскального фактично навантаження на будівельників, воно буде тільки позитивно для галузі.

Будь ласка, хтось із депутатів ще хоче висловитися? Будь ласка.

ГАЛЬЧЕНКО А.В. Андрей Гальченко, "Оппозиционный блок". Вы знаете, абсолютно я поддерживаю и одного, и второго коллегу, по одной только причине. Смотрите, как бы там ни было, конечно, мы будем добиваться того, чтобы все-таки скасувати вообще пайову часть как таковую, ее не может быть, тем более в том тяжелом экономическом кризисе, в котором оказалась наша страна. Но есть одно "но". Здесь, может быть, он, действительно, я считаю, как альтернативный по одной только причине. В законе прописано то, что является границей. То есть граница до 1 процента, до 4-х там, до 5-ти там, до 10-ти. В свою очередь, городской совет – я скажу за город Кривой Рог, - когда начались тяжелые времена для экономики, то городской совет, собственно говоря, поднял руки, было внесено

предложение, и проголосовали о том, чтобы для всех категорий, в независимости, то ли это был бизнес, то ли это были промышленные предприятия, для всех поставили 0,1 процент. То есть адекватно подошла местная власть к тому, что на сегодняшний момент просто невозможно тянуть с людей дополнительные средства в связи с тем, что, ну, их просто неоткуда взять. И, соответственно, мы привлекли дополнительные инвестиционные компании, которые, конечно же, согласились на то, чтобы что-то можно было строить, толи это жилые дома, толи это объекты бизнеса, и соответственно с маленьким процентом паевого участия. Не могу сказать, что не может этот закон сегодня быть не актуальным, потому что действительно мы пока не понимаем когда пойдет тот закон, в котором мы являемся соавторами и я думаю, что можно как из вариантов, то есть на сегодняшний момент поддержать непосредственно нашего тоже коллегу, но при этом, да, мы понимаем все равно, что основная часть ответственности за паевое участие лежит на местных советах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, тим більше, що під час участі в погоджувальній раді, я думаю, що ми будемо слідкувати таким чином, щоб у нас спочатку потрапив на розгляд законопроект, який глобально вирішує питання, а потім вже будемо дивитися як, яким чином запропонувати альтернативу.

Да, будь ласка.

СТАШУК В.Ф. В мене запитання до представників Мінрегіонбуду.

А чи є якісь конкретні розрахунки по обсягах пайової участі, скажімо, за минулий рік? Я вважаю, що в Мінрегіонбуді така інформація обов'язково повинна бути. Скільки було нараховано, зібрано, яка різниця між нарахованим і зібраним? Коли ви говорите про те, що це сильно вдарить по

бюджетам, то було би набагато ефективніше, якби ті конкретні цифри у нас були, мабуть, в розрізі регіонів, тому що це ж місцеві бюджети.

МАЛАШКІН М.А. Якщо в розрізі регіонів, це інформація відповідно, це навіть не адміністрації, це інформації місцевих рад, зрозуміло. В принципі ми можемо спробувати, ми збирали, да, її, але не кожна хоче ділитися відповідною інформацією десь. *(Шум у залі)* Але ми говоримо просто, ні, почекайте, ми говоримо по суті, якщо ви зменшуєте відсоток, зрозуміло, що це є падіння, тут апріорі це відбувається.

САБАШУК П.П. Можна я відповім, тому що такі дані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хвилиночку, Петро Палович, давайте якось ми будемо порядку дотримуватись.

САБАШУК П.П. Я зрозумів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, будь ласка.

Давайте я дам невеличке пояснення, Віталій Филімонович, ти пам'ятаєш коли ми же були депутатами місцевої ради. Дійсно певні ризики втрат місцевих бюджетів є, спеціальний фонд, він в значній мірі формується якраз за рахунок цього податку. Але от так лінійно відповідати, я не кажу, що ви відповідаєте саме таким чином, і рахувати виключно так лінійно неможливо, тому що є додаткові можливості залучення в бюджет додаткових там відсотків від інвестицій, податок на доходи фізичних осіб, створення нових робочих місць. Тому збалансований підхід, я думаю, що може показати, що зменшуючи або навіть взагалі відмінюючи пайову участь, ми можемо залучити в бюджет додаткові кошти. Може, не по цій статті, але я

думаю, що дійсно це треба обов'язково обрахувати, зробити відповідні запити.

От, те, що по бюджету ми коли пропонували, да, додаткові інвестиції на молодіжне будівництво, на програми доступного житла і ми рахували, що приблизно один мільярд гривень додатково створює ще 3 мільярди гривень фінансування в бюджет, а за рахунок податків і зборів в бюджет майже один мільярд протягом року повертається. Тому з одного боку, так, мільярд – це витрати, витрати, але за рахунок додаткових надходжень, за рахунок податків все це фактично повертається.

Зараз буквально... Петро Павлович, будь ласка. Петро Павлович ....

САБАШУК П.П. Я просто хочу привести дані, вони були, коли були комітетські слухання, якщо ви пам'ятаєте. Різниця між тим, які повинні були брати цільовий... пайовий внесок і тим, який зібрали – 1,5 мільярда гривень, то єсть то є ті гроші, які, можливо, попали в кармани чиновників, це раз.

В бюджетах міст в середньому, по тій інформації, в середньому один процент в бюджеті міст – це як раз є фонду розвитку, це які ті доходи, які йшли... Я згоден з тим, що, можливо, компенсувати, їх можливо компенсувати за счет податку на землю, за счет податку на нерухомість. Компенсацію за счет податку на нерухомість нами вже було прийнято ще в минулому році, і воно вже практично скомпенсувало сьогодні за цей податок скомпенсував повністю всю пайову участь, якщо взяти баш на баш. Так що він уже цю проблему вирішив, так що не треба це говорити. Але... Ну, в принципі, я все сказав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Петро Павлович.

Друзі, я думаю, що можна було б підтримати цей законопроект, якщо є згода депутатів і перейти до наступного законопроекту. Ще раз хочу наголошувати, да, простих рішень, їх не буває, да, депутати і працюють для

того, щоб ставити, в тому числі, уряду напружені завдання. Звичайно, легше сидіти і чекати, коли забудовник принесе відповідну платіжку на пайову участь, а ще й супер, коли буде він ще й пакуночок якийсь принесе. Я думаю, що з цим треба закінчувати.

Ще раз хочу сказати, що от на нашому круглому столі і наші європейські партнери, і світові організації фінансові, які працюють в Україні, чітко зазначили, що вони рахують цей платіж, от щодо пайової участі фактично як додаткове фіскальне навантаження. Слухайте, ну, у нас майже 15 відсотків вартості будівництва складають дозволи, плата за дозвільні документи. Тоді як в Сполучених Штатах і в Європі приблизно 1,7 відсотків. Ми з 32 до 9 скоротили кількість дозвільних процедур. З півтора року до там двох, мені здається, місяців термін проходження. А по вартості процедур у нас 15 відсотків.

Друзі, ну, яка ж доступна нерухомість, яке ж доступне житло у нас буде, коли у нас 15 відсотків, тобто кожна 6 гривня, яку забудовник вкладає, інвестує в будівництво, іде на сплату цих процедур дозвільних?! Не тільки пайової участі, але в тому числі.

СТАШУК В.Ф. Якщо можна, додам, щоб завершити. Бо це стосується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. То й Альона хоче завершити. Два слова.

СТАШУК В.Ф. Тут дуже важливо, щоб ми акцентувались не лише на житловому будівництві, а і на всіх видах будівництва. Тому що 10 відсотків загальної кошторисної вартості для нежитлових будівель і споруд, ну, якщо хтось вважає, що це має ознаки інвестиційної привабливості будь-якої, отакий підхід зараз, особливо в цей час? Тому дуже важливо, щоб ми хоча б володіли інформацією про реальний стан справ.

Тому що, ну, хто буде інвестувати не тільки в житлове будівництво, а в будь-що, коли ти наперед маєш заплатити 10 відсотків тільки за те, що ти повинен побудувати нежитлову будівлю чи споруду там для...

САБАШУК П.П. Але в цьому законі нашому це хочуть, щоб було таке. .... Не забувайте, хлопці.

СТАШУК В.Ф. Це я до чого. Що я просто дуже категорично наголошую, що важливо мати узагальнену конкретну інформацію по всіх розрізах. Тому що ми сидимо і да, ми розуміємо, що 10 відсотків, це більше, ніж ніщо, так? Але, якщо ми не маємо цифр, я кажу в принципі про підходи. Я за те, щоб підтримати цей закон, бо це крок вперед і треба рухатись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хоча б щось, друзі. От, давайте, от, Петро Павлович, я попросив би.

СТАШУК В.Ф. Але нам цифри потрібні.

САБАШУК П.П. ... цей закон перебиває повністю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, будемо, нічого не перебиває. Ну, добре, не голосуйте за нього. Альона, ти хотіла? Будь ласка.

САБАШУК П.П. Не надо рассказывать сказки, пане Андрієвський!

БАБАК А.В. Шановні колеги! Моє відношення до того, до цієї норми, яка пропонується, наступна. Я вважаю, що це ненормально, коли в комітеті ми дозволяємо собі відходити від нашої такої ключової позиції, політичної позиції, яка прийнята тут, в нашому комітеті. Позиція була наступна. Що ми

йдемо шляхом відміни пайової участі. Зараз казати, що ми можемо розглядати варіант, коли вона залишається, ми тільки зменшимо ставки, це фактично 10 кроків назад від тої позиції, яка була тут відпрацьована з комітетськими слуханнями, з усіма цифрами, про які говорить Віталій Филімонович. Тому що тут була представлена вся повнота інформації по регіонах України стосовно того, скільки коштів надійшло в бюджети, зокрема бюджети розвитку міст і населених пунктів України. Ми бачили, що цифри суттєво відрізняються від того, що записано в законі. Ми взагалі не бачимо інформації про те, коли пайова участь зараховується бартером: квартирами, ще чимось. Тобто ми не бачили абсолютно фактично... тобто ми не маємо прозорості в пайовій участі, яку сплачують замовники будівництва.

Тому позиція була в комітеті прийнята, що ми йдемо шляхом дерегуляції і заміни пайової участі вже діючим в законодавстві України податком на нерухомість, відмінної від земельної ділянки. Фактично в будь-якому випадку створюється об'єкт нерухомості в результаті будівництва, і цей об'єкт починає генерувати громаді регулярно, щорічно надходження від податку на нерухомість, відмінної від земельної ділянки.

Тому, шановні, не треба двічі оподатковувати. Повірте, це ми не оподатковуємо замовника будівництва. Ми фактично оподатковуємо інвестора, який сьогодні після оподаткування свої гроші несе і будує об'єкт або створює робочі місця.

Тому позиція нашого комітету має бути: або ми за дерегуляцію, або ми за усунення подвійного оподаткування, або ми, дійсно, для створення умов для розвитку бізнесів і розвитку житлового будівництва і забезпечення людей житлом, або ми знову йдемо на якісь незрозумілі компроміси. Тому, шановні, я, звичайно, не підтримую цей законопроект. І вважаю, що ми мусимо йти і фактично відстоювати позицію, яка є сучасною, правильною, економічно доцільною. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я думаю, що тут треба визначитися. Є, ще раз хочу сказати, є закон, який принципово це відмінняє, і ми його підтримуємо. Але треба виходити з реальності. Може так статися, що цей законопроект не буде підтриманий в залі Верховної Ради. Приклади, будь ласка.

2706 – законопроект по мораторію на нарахування пені і штрафів, надзвичайно важливий. Теж були проведені і наради, і проведені відповідні консультації. Але на сьогоднішній день фактично він заблокований. Робимо все для того, щоб його розблокувати. До речі, я і на Погоджувальній раді про цей законопроект казав, але на сьогоднішній день ми бачимо, що він поки що не йде. Тому я думаю, що нам треба рухатися, але рухатися можна різними шляхами, можна робити там один крок, можна робити два. Звичайно хотілось би робити 10 кроків вперед, але це на завжди виходить. Тому, колеги, давайте визначитися. Я ставлю тоді в порядку надходження.

Хто за те, щоб підтримати цей законопроект, прошу голосувати. Хто – "за"? Віталій Филімонович, будь ласка. Хто – "проти"? Хто утримався?

Віталій Филімонович, ти ж... для протоколу.

СТАШУК В.Ф. "За" – 7, "проти" – 1, "утримався" – 1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Проект Закону про внесення змін до статті 4 Закону України "Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва" (щодо реалізації державних житлових програм). Знову ж таки Петро Павлович Сабашук у нас доповідає. Ну це, я так розумію, у нас законопроект, пов'язаний із забезпеченням учасників АТО, так же...?

Будь ласка, Петро Павлович.

САБАШУК П.П. Я думаю, він достатньо простий, правильний, зрозумілий, треба його сьогодні приймати не задумуючись. Но звернути уваги на лист нашого голови комітету пана Скуратовського, який просить Міністерство фінансів виділити додатково на програму "Доступне житло" 2 мільярда гривень, із них 1 мільярд – на молодіжне будівництво і 1 мільярд – на атошників. Тому що цей закон практично на сьогоднішній день є, його треба прийняти, але фінансово він не підтверджений. Тому я думаю, що треба цей закон приймати – раз.

І все-таки звернутися до Міністерства фінансів тепер вже рішенням комітету, а не голови комітету, звернутися до нашого профільного міністерства все-таки, щоб передбачити ці 2 мільярда гривень в бюджеті при корегуванні бюджету, якщо у нас така буде можливість, для фінансування цього будівництва. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка...*(Не чути)*

МАЛАШКІН М.А. Шановні народні депутати, дійсно цей вказаний законопроект 4081, це урядовий законопроект, яким пропонується поширити дію програми кредитування державної підтримки будівництва на інвалідів і учасників АТО. Тобто тих осіб, які брали участь в антитерористичній операції, відповідно мають статус ветерана війни і мають відповідні гарантії соціального захисту. Зокрема пропонується збільшити, оскільки більшість з цих людей не є заможними, тому пропонується встановити їм державну підтримку в розмірі 50 відсотків. За загальним правилом така підтримка надається у розмірі 30 відсотків.

Також враховуючи те, що фонд молодіжного будівництва, який є виконавцем програми державної по забезпеченню житлом, має певну програму з 10-го року по теперішні роки, але фактично фінансування у нас припинилося на стадії 13-го року, коли фактично на сьогоднішній день фонд

забезпечує опрацювання лише тих договорів, які вже були укладені або якщо хтось відмовляється, змінюється, тобто додаткового і нового кредитування по суті не відбувається. Є присутній і виконуючий обов'язки голови фонду, він, якщо буде бажання в депутатів, може буде і детально вам пояснити цю ситуацію.

Тому пропонується також збільшити відсоток, який підлягає сплаті поверненню для того, щоб фонд мав можливість, отримуючи ці кошти, знову ж таки направляти їх на подальше кредитування з 3 відсотків до 10-ти.

Дійсно ми сподіваємося на підтримку комітету, тому що це є важливо для того, щоб ми могли і розширити коло осіб, які можуть отримати підтримку і відповідно дати можливість револьверного механізму, тобто рефінансування отриманих коштів за кредитами для подальшого кредитування.

БАБАК А.В. Питання можна?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАБАК А.В. Скажіть, будь ласка, звичайно, підтримується ця ідея, оскільки ми якраз той лист, який надійшов від комітету за підписом голови комітету, він був підготовлений в період бюджетного процесу, коли наш комітет наполягав на тому, щоб було збільшено фінансування програм, які фактично передбачають інвестиції в реальний сектор економіки, сприяють будівництву і таким чином розвивають економіку. Тому, звичайно, ми підтримуємо ідею.

Але скажіть, будь ласка, дві речі. Перше, ви сказали про те, що передбачається револьверний механізм. Водночас, це 50 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла. *(Шум у залі)* Який револьверний механізм...

МАЛАШКІН М.А. Процес... кредитування, відбувається кредитування відповідне.

БАБАК А.В. ... придбання.

І ще один момент: скажіть, будь ласка, це однозначно, що гроші не просто будуть надаватися на придбання, а має бути факт підтверджений, що, дійсно, є житло, і по факту вже або будівництва, або придбання житла тільки тоді буде надаватися підтримка? Тому що тут неоднозначно.

МАЛАШКІН М.А. У нас тут, фактично, два питання вирішується: перше – це державна підтримка, 50 відсотків, яка надається, де сплачується частина особі, яка придбає, і 50 відсотків газ – це держава. Інша частина...

БАБАК А.В. По факту придбання житла, де можна це побачити? (*Шум у залі*) На момент укладання угоди. Тобто ми не просто даємо гроші і не знаємо, куди вони пішли. Тому що тут не зрозуміло.

МАЛАШКІН М.А. А далі у випадках кредитування, відповідно, збільшується розмір відсоткової ставки.

БАБАК А.В. І друге питання, те, що ГНЕУ підняли. Вони задали питання, чи не буде так, що ці 10 відсотків тепер будуть стосуватися тих кредитів, які були взяті раніше? Як нам... тоді ми до другого читання мусимо уточнити цю позицію, що однозначно не будуть діяти ці відсоткові ставки на кредити, взяті вже в іпотечних установах.

МАЛАШКІН М.А. Дуже просто, Альона Валеріївна, ці питання вирішуються. Є положення Конституції, після дев'ятої, закон не має

зворотної сили в часі. Відповідно, ну, ніяким чином це не може поширитися на нові договори. Якщо є якась така потреба уточнити, то в цьому немає проблеми.

БАБАК А.В. Ну, ви розумієте, якщо ГНЕУ це трактує так, що це може поширюватися і на ті... на фінансування за програмами, які були раніше, то я думаю, що нам просто треба було уточнити, щоб це було однозначно.

МАЛАШКІН М.А. Вони трактують так, але, фактично, ми як виконавці програми, не трактуємо так.

КОЗЛОВСЬКА Н.В. Если позволите. Козловська, директор Департаменту реалізації державних житлових програм та розвитку житлового будівництва, чи на щастя, чи на превеликий жаль, але ця норма не потребує врегулювання, тому що механізм будівництва доступного житла, по закону, регулюється двома шляхами. Перший – це надання державної підтримки в обсязі, на цей час, 30 відсотків від нормативної вартості квартири – це один механізм. І другий механізм, на цей час діючий, це надання пільгового іпотечного кредиту під 3 відсотки річних. Тобто сам механізм законодавчо передбачений, але фінансування програми пільгового кредитування під 3 відсотки не відбувалось взагалі. Він може фінансуватись як за рахунок коштів державного бюджету, так і місцевого, але на цей час жодного кредиту по цій програмі видано не було. Тому немає предмету врегулювання в принципі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Олександрович.

МАРЧЕНКО О.О. Доброго дня. Пан Максим, у мене запитання до вас. От лист від нашого комітету був для того, щоб якнайменше виділити на

будівництво доступного житла мільярд. Взагалі уряд скільки збирається мобілізувати ресурсів, щоб створювати цю програму згідно доповнення, яке ви робите? Дякую.

МАЛАШКІН М.А. Ну я можу вам повідомити лише те, що фактично при складанні бюджетних запитів на усі роки, протягом яких діє програма, міністерство відповідно і за зверненням Фонду молодіжного будівництва кожен раз направляє бюджетні запити для створення і передбачення коштів у державному бюджеті. Відповідно і звернення відповідні до Міністерства фінансів також відбуваються. Ну, на жаль, на сьогоднішній день поки що інформації про те, що буде отримано коштів, ну у мене немає по крайній мірі.

МАРЧЕНКО О.О. *(Не чути)*

МАЛАШКІН М.А. Ну, в будь-якому випадку ми маємо створити передумови і далі вже створювати і вимагати від держави відповідно і від Мінфіну фінансування цих.....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у мене є така пропозиція. Якщо немає принципових заперечень проти необхідності прийняття цього законопроекту, розуміємо, що він теж неідеальний, да, це перше читання, будемо ще вносити зміни, я пропонував би його може підтримати. Як я відчуваю, зауважень нема, да, ні у кого? Значить зараз ми все рівно змінювати положення не можемо, а під час підготовки до другого читання, я думаю, щось ми там додамо.

САБАШУК П.П. У мене є все-таки. Народний депутат Петро Сабашук.

Я думаю, що цей закон достатньо ідеальний, він не потребує другого читання. Я думаю, що було б правильно, як би ми просили Верховну Раду прийняти його за скороченою процедурою. Тому що немає такої необхідності розсусолювати його далеко. Тому я прошу все-таки поставити на голосування питання прийняти його в першому читанні за скороченою процедурою в цілому. Оскільки це для Голови Верховної Ради. Він настільки простий і настільки зрозумілий, і настільки... фінансування не визиваючи питань, що, я думаю, що не треба розсусолювати його. Там немає що в другому читанні робити просто-на-просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, давайте все ж таки тоді визначимося, колеги.

За скороченою процедурою до другого читання чи в цілому ми рекомендуємо його прийняти Верховній Раді?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. В цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень, да, у виконавчого органу? Давайте закон...

КОЗЛОВСЬКА Н.В. Тим паче, що сама програма... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Тобто, колеги, нам не потрібно друге читання для того, щоб там вносити зміни, да?

МАЛАШКІН М.А. Навіть відсутність в державному бюджеті коштів дає змогу місцевим бюджетам... да, для своїх мешканців, жителів, які є учасниками АТО, застосувати ці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я тоді пропоную таким чином. Прийняти цей закон за основу і в цілому рекомендувати Верховній Раді його без другого читання. Нормально?

Хто за таку пропозицію, прошу голосувати.

Хто – "за"? "Проти"? "Утримався"?

СТАШУК В.Ф. У нас одноголосно, 8 – "за".

БАБАК А.В. Я єдине би просила, щоб...

СТАШУК В.Ф. Навіть 9 – «за».

БАБАК А.В. ...перше, ніж законопроект виноситься, буде виноситись саме з такою пропозицією в зал, отримати висновок від інших комітетів, наприклад, комітетів таких як фінансовий і комітету, в якому займаються питаннями якраз соціального захисту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, в справах ветеранів...

БАБАК А.В. Просто щоб ми отримали їх відгуки, щоб не було конфліктів в залі і ми чітко розуміли, що ми ідемо з загальною підтримкою залу.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Бюджетному.

БАБАК А.В. І бюджетний, да. Ну ми бюджетний в цей рік не вносимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, секундочку.

І, колеги, давайте ми теж... Колеги, для протоколу теж зазначимо, що ми рекомендуємо включити його до порядку денного.

Будь ласка.

КОМНАТНИЙ С.О. Комнатний Сергій, Держфонджитло. Перш за все хочу подякувати всім народним депутатам за ..... законопроект і хочу поросити від імені всіх громадян, які чекають даної підтримки. Під час перегляду Закону про державний бюджет зверніть, будь ласка, увагу, що є внесені зміни в частині фінансування даної поправки. Всі відмітили, що це необхідно... *(не чути)*

МАРЧЕНКО О.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони постійно ігнорують.

Є хтось з Мінфіну? Немає?

МАРЧЕНКО О.О. Треба запрошувати їх постійно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми запрошуємо. Більше того, ми запрошуємо щоб це були представники хоча б в рангу заступника міністра.

Колеги, ми це питання пройшли. Якщо нема заперечень, переходимо до наступного пункту порядку денного, про проект листа Кабінету Міністрів України щодо встановлення порядку безоплатної передачі земельних ділянок у власність або постійне користування співвласникам багатоквартирних будинків. Будь ласка, від комітету – Альона Валеріївна Бабак.

БАБАК А.В. Шановні колеги, ви знаєте, що, відповідно до Закону номер 417 про особливості здійснення права власності в багатоквартирних будинках, передбачено, що Кабінет Міністрів України має протягом шести

місяців з дня набрання чинності закону, тобто до 1 січня 2016 року встановити порядок безоплатної передачі земельних ділянок у власність або постійне користування співвласників багатоквартирного будинку. На жаль, ми з вами.. Ми в комітет отримали інформацію від Міністерства регіонального розвитку стосовно того, що по цьому питанню розроблений законопроект народним депутатом Кудлаєнко (за реєстраційним номером 3576). Водночас ми цей законопроект розглянули в нас на комітеті і побачили, що він значно звужує права власників на отримане безперешкодне отримання землі у власність або в постійне користування. Натомість всі наголошують сьогодні, і об'єднання співвласників, взагалі люди сьогодні наголошують на те, що проблема реальна в тому, як визначити межі прибудинкової території, яка має перейти у власність або у користування у разі, якщо немає, втрачена будь-яка документація по будинку. Фактично треба була певна інформація органам місцевого самоврядування, які нормативними документами користуватися для визначення меж прибудинкової території, у разі якщо такої документації немає або вона втрачена взагалі по будинкам.

По великому рахунку, все решта можна було і так сьогодні врегульовувати. І ми отримали лист від Мін'юсту стосовно того, що і так все, що стосується землі, регульоване. Але на містах дійсно виникають проблеми з визначенням оцих фізичних меж. І ми все ж таки очікували, що Мінрегіон буде ініціатором процесу підготовки проекту Кабінету Міністрів по врегулюванню цього питання, проведе наради, зустрінеться з людьми, з органами місцевого самоврядування і з'ясує, які питання сьогодні потребують врегулювання на рівні постанови Кабінету Міністрів, а не просто відсилати нас до якогось законопроекту, який ми, наприклад, вважали як такий, що не відповідає потребам сьогодення.

Тому, на жаль, ми мусимо направити знову на Кабінет Міністрів листа від нашого комітету і вимагати від Кабінету Міністрів подання такого

проекту нормативно-правового акту, який передбачений вже діючим законом. Прошу підтримати від комітету саме направлення такого листа Кабінету Міністрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МАЛАШКІН М.А. Дякую.

Шановні народні депутати! Дійсно, є проблема з передачею земельних ділянок. Якщо розглядати це в розрізі того Закону 417, який передбачив, там чітко передбачено дійсно, що Кабмін має розробити порядок передачі у власність або в постійне користування.

На жаль, на сьогоднішній день, чи на жаль, чи не на жаль, Конституція визначає чітко регулювання і питання набуття земельних прав на землю, або права власності, або права користування виключно в рамках закону. Саме тому проект, який 3576, нам, на жаль, ну, не вдалось поспілкуватись з депутатами. Я буду все-таки просити вас ще раз провести або зібрати якусь робочу групу, щоб ми могли все-таки повторно його обговорити, в тому числі з автором проекту.

Тому що він в принципі вирішує те питання, про яке ви піднімаєте мову і в листі в тому числі, який озвучили. В чому питання? Дійсно, ви говорите про те, що стоїть питання, як визначити ці земельні ділянки, ці межі. На сьогоднішній день загальним є формат створення ділянки як об'єкта цивільних прав. Тобто тієї ділянки, яка може бути, або право власності мати, співвласники, або право користування.

І єдиний формат цієї роботи, це оформлення документації на землю. Чи то проект землеустрою, чи то технічна документація. Інших випадків не існує. Процедура, яка передбачена Земельним кодексом, вона також чітко врегульовується.

Чому Закон 3576, ну, все-таки, не можу погодитись, що він звужує права. Навпаки, цим законопроектом намагаються спростити можливість отримання ділянки. Тому що, якщо йти за загальною процедурою, на сьогоднішній день всі власники, якщо це будинок чи сто осіб для отримання у спільну власність земельної ділянки мають всі сто чоловік написати заяву в міську раду відповідно чи сільську там, чи селищну, отримати дозвіл на розробку проекту відведення, розробити проект, після того подати його на затвердження, після того зареєструвати речові права на ці, на спільну сумісну власність. Разом із тим, Тим проектом.... Ну, можливо, я не буду, якщо зараз на це немає часу, детально, ну, розказувати. Хотів би попросити все-таки комітет призначити якийсь час для того, щоб ми могли про це поспілкуватися. Але вирішити питання в межах Кабміну в даному випадку, воно не узгоджується ні з Конституцією, ні з Земельним кодексом, ось в чому проблема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Яка у вас пропозиція стосовно листа? Ми лист розглядаємо.

МАЛАШКІН М.А. Я все-таки просив би вас....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відтермінувати?

МАЛАШКІН М.А. Відтермінувати це, ну, дати можливість все-таки більш детально...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...почути просто пропозицію.

МАЛАШКІН М.А. Більш детально, більш детально розказати вам про суть закону 3576, ну, якщо це обмежений час, ну, найближчим часом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Ваша пропозиція: відтермінувати, доопрацювати.

Будь ласка, Сан Санич.

МАРЧЕНКО О.О. В мене запитання до міністерства. Сьогодні ви сказали, що практично всі, весь житловий фонд України побудований без містобудівної документації, то бишь, якщо починати розмову професійно, житлові будинки, які будувалися, які здавалися в експлуатацію, не мали земельних ділянок, не було строгих генпланів, не було генпланів? Це перше. Я не впевнений в тому, що сьогодні втрачена будь-яка документація.

Друге, сьогодні справляють комірне – плату за комунальні послуги. Де чітко визначено квадратні метри прибирання територій, які відповідають генеральним.... Ну, Едуард Борисович, ну, але є складова інша, що місцеві органи влади уже позаймали ті ділянки, порозділяли, оце і є проблема сьогодні. І, Максим, ви говорите про цей законопроект, він повністю не дає відповіді на ті питання проблемні, які виникли в зв'язку із тим, що забудована територія по генпланах втратила частину. То єсть мешканці, на яких будувався будинок уже повтрачали частину землі – оце є проблема.

МАЛАШКІН М.А. Ну, це питання. Якщо надасте можливість, я зможу відповісти на всі ваші запитання, які з цього приводу виникають. Єдине, що позбавити чи змінити власність, якщо вона вже оформлена за кимось іншим – це не може бути вирішено постановою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Добре. Ми в робочому порядку поспілкуємося. Хто ще хоче по цьому питанню?

БАБАК А.В. Я перше, ніж буде пропозиція від нашого комітету, я хочу просто звернути увагу на те, що сьогодні 8 місяців пройшло з дати набуття чинності його закону, і лише зараз ми з вами обговорюємо ці положення. Натомість ви до цього просто писали листи, що розроблено народним депутатом законопроект.

Ми вважаємо це неприпустимим, що Кабінет Міністрів не виконує своїх функцій, не пояснює свою позицію, а посилається на законопроект якогось депутата народного, шановного, звичайно, але є закон, який вимагає від уряду в 6-місячний термін розробити документ. Він не розроблений, тому ми зараз просто будемо доганяти те, що за 8 місяців не зроблено.

МАЛАШКІН М.А. ... в межах компетенції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хвилиночку, почекайте, почекайте, почекайте, хвилиночку, будь ласка, Петро Павлович.

САБАШУК П.П. Дмитро Йосиповичу, ну ми тут з Альоною якраз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція яка?

САБАШУК П.П. І пропозиція – давайте ми в понеділок, панове народні депутати, о 13:00... Так, Альона?

БАБАК А.В. Я не знаю, як...

САБАШУК П.П. Все-таки проведемо робочу групу. Завтра ми проект з паном народним депутатом, з нашим міністерством сядемо за стіл переговорів і обговоримо спокійно, неспіша нікуди всі проблеми, тому що вони там є, да, і ми давайте просто начнемо цю дорогу. Хорошо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Збігається ваша пропозиція і пропозиція...

САБАШУК П.П. 13:00 в понеділок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді у мене прохання, Альона Валеріївна або Петро Павлович, хто буде ініціатором цієї зустрічі? Альона Валеріївна.

Тоді візьміть на себе, будь ласка, координацію цієї роботи. Я попросив би міністерство теж долучитися і доопрацюємо. В понеділок попередньо...

САБАШУК П.П. В понеділок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми це з'ясуємо, попередня дата призначена. Хто у кого буде...

МАРЧЕНКО О.О. ...повинна бути не фінішна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. У кого буде можливість, долучайтеся до цієї роботи.

Тоді по цьому питанню ми таке рішення і приймаємо. В понеділок зустрічаємося разом з Кабінетом Міністрів, опрацюємо позицію по цьому листу.

Шановні колеги, ми вже наблизилися в притул до комітетських слухань. Якщо заперечень немає, ми будемо їх по-тихеньку починати, колеги депутати народні, да. Починаємо.

Значить давайте буквально два слова організаційні питання ми вирішимо.

Враховуючи, у нас дуже потужне сьогодні представництво, в тому числі представники наших міжнародних партнерів присутні.

Значить пропонується такий порядок роботи: 5 хвилин доповідача і по 3 хвилини в обговорення. Немає заперечень? Приблизно в 16.30 от за півгодини, хвилин за 40 пропонується зробити невеличку перерву, кавабрейк, обговорити в неформальній там атмосфері і потім цю роботу продовжити, біля 6 години закінчити це обговорення. Немає заперечень?

Хто за те, щоб затвердити такий регламент роботи? Немає заперечень. Добре. Процедурні питання, добре.

Так, колеги, я два слова скажу. Впевнений, що нам треба зараз зосередитися на тому, щоб почути фахівців, представників і керівників підприємств, які надають послуги в житлово-комунальному господарстві, послухати представників, ну як сьогодні з'ясувалося, організацій, які найбільше інвестицій сьогодні вкладають у житлово-комунальне господарство, послухати наш виконавчий орган, ну звичайно почути думку депутатів, які створюють відповідне законодавче забезпечення.

До речі, по законодавчому забезпеченню хочу сказати, що ми виглядаємо відносно непогано і активність комітету, і відповідні закони, і Закон про власників багатоквартирних будинків, зараз нова редакція Закону про житлово-комунальні послуги. Тобто депутати із свого боку роблять все, там пайова участь, яку ми розглядали, для того, щоб законодавчо забезпечити відповідні напрямки розвитку житлово-комунального господарства.

Я не буду казати про проблематику, її надзвичайно багато, я думаю ми її зараз почуємо від керівників підприємств, від Кабінету Міністрів. На що от я хотів би звернути увагу. Знаєте, от видається, що галузь житлово-комунального господарства найбільш важка для залучення інвестицій. А от насправді це одна з тих галузей, один з тих напрямків, де ми можемо залучати дуже серйозні, надзвичайно потужні міжнародні інвестиції. Тому що от так от склалося і сталося, на щастя для України, що дуже багато міжнародних організацій, міжнародних фінансових організацій,

інвестиційних фондів зацікавлені у тому, щоб значно поліпшити якість надання послуг у крайньому випадку в Україні.

От дуже коротку довідку я вам скажу, що протягом тільки останніх двох років урядом залучено майже 2 мільярда доларів і 632 мільйони євро на ці інвестиції. Це нібито непогана інформація. Є там у нас співпраця і з Європейським інвестиційним банком, з Міжнародним банком реконструкції і розвитку, багато таких напрямків. Зараз ми почуємо, я думаю, таку інформацію від представників наших партнерів, від міжнародних фінансових організацій. Але мене турбує інша ситуація, от як, яким чином наш уряд, в першу чергу, уряд, я до уряду звертаюся, поводить з цими інвестиціями.

От в мене особисто є власний досвід реалізації подібних проектів, от разом з нашим колегою Віталієм Філімоновичем Сташуком ми вже, ну, мабуть, чотири роки опікуємося і відпрацьовуємо питання реконструкції Бортничської станції аерації. На щастя, були підписані відповідні угоди, ратифіковані угоди, є відповідні рішення парламенту нашого. Але я хотів би вам сказати, да, от шановні наші урядовці, що на мій погляд, може, це суб'єктивний погляд, уряд зробив все для того, щоб закрити цей проект. От кожного фактично тижня уряд робить щось для того, щоб не прийшли оці мільярд 100 мільйонів інвестицій на Бортничську станцію аерації.

Починаючи від організаційних питань – надання і виконання Україною своїх зобов'язань по п'ятому пусковому комплексу, закінчуючи іншими питаннями організаційними, навіть гроші депутати врахували в бюджеті, але вони розподілені таким чином, щоб більшість інвестицій з боку українського бюджету припадає, наприклад, на грудень місяць, ну, нічим як знущенням я це не можу пояснити.

Тому, шановні колеги, з власного досвіду... Да, Віталій Єфимович, я ж правильно кажу? Да, така ситуація, да? Я думаю, що депутати теж про це будуть казати. Тому, з одного боку, ми маємо дуже серйозні можливості

залучення міжнародних фінансових ресурсів для реконструкції, для реалізації потужних серйозних проектів в житлово-комунальному господарстві, але, на превеликий жаль, маємо... Да, маємо підтримку депутатського корпусу, тому що дуже серйозні, дуже складні законопроекти, наприклад, знову ж таки, повертаючись до реконструкції Бортничської станції аерації, надзвичайно масштабного проекту, це найбільша взагалі інвестиція японського уряду в країнах Європи, був відпрацьований важкий і серйозний законопроект по змінах до Податкового кодексу, по змінах до Таможенного кодексу і маємо ми таку підтримку депутатів. А от менеджмент наших урядовців, він, на превеликий жаль, на сьогоднішній день, ну, давайте скажімо так, я не думаю, що навіть дуже задовільний. Я думаю, що ми теж маємо це почути не тільки, звичайно, в розрізі цього окремого об'єкту, а взагалі до ставлення до тих інвестицій, які роблять наші міжнародні партнери в цю галузь.

Тому питань дуже багато, я не буду перевантажувати час. От, ще раз хочу сказати. Я думаю, головне наше завдання зараз – почути керівників підприємств, почути представників фінансових організацій і почути наш уряд, от чому, друзі, ми так погано працюємо навіть з тими грошима, які наші європейські, там західні там, східні партнери надають і чому так погано у нас відбувається стан справ у цьому напрямку.

Значить я, в принципі, закінчив. І зараз просив би передати, хочу передати слово заступнику міністру з євроінтеграції Чупруненко Роману Сергійовичу. Будь ласка.

ЧУПРУНЕНКО Р.С. Дуже приємно. Чупруненко Роман, заступник міністра.

Я розпочну з того, що, дійсно, Мінрегіон веде вкрай активну міжнародну співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями. Серед основних організацій, з якими ми співпрацюємо, це Світовий банк, Європейський інвестиційний банк, Банк розвитку Німеччина KfW,

Європейський банк реконструкції та розвитку, ну і звичайно інші фінансові організації та уряди інших країн.

На сьогоднішній день Мінрегіоном реалізований "Перший проект розвитку міської інфраструктури" на загальну суму 140 мільйонів євро, доларів перепрошую. 14 комунальних підприємств брало участь і 14 міст в реалізації цього проекту. А кінцево 30 жовтня 15-го року цей проект був завершений. Завдяки реалізації цього проекту урядом, і на сьогоднішній день Мінрегіон є відповідальним виконавцем, спільно із Світовим банком реалізується два проекти: "Другий проект розвитку міської інфраструктури" на загальну суму 350 мільйонів доларів та Проект підтримки ефективності комунальних підприємств на загальну суму 315 мільйонів доларів. У кожному з цих проектів на сьогоднішній день проходить реструктуризація цих проектів, на сьогоднішній день по 8 комунальних підприємств і 8 міст є учасниками цих проектів. Я думаю, що якщо додатково будуть запитання, я можу більш детально цю інформацію розкривати або надавати її в письмовому вигляді.

Хочу повідомити, що спільно з Європейським інвестиційним банком, ЄІБ – це банк Європейського Союзу, урядом реалізується на сьогоднішній день дві програми великі і одна менша. З великих програм – це 400 мільйонів євро, фінансова угода була успішно ратифікована, зараз проходить відбір потенційних міст, учасників від цих проектів, це програма розвитку міської інфраструктури, повторюся, на загальну суму 400 мільйонів євро. А серед напрямів кредитування можуть бути такі напрями, як водопостачання та водовідведення, теплопостачання, вуличне освітлення, термомодернізація адміністративних будівель та поводження з твердими побутовими відходами. Тобто це також кошти вкладаються в розвиток міських інфраструктур.

Спільно з Європейським інвестиційним банком підписана фінансова угода і також ратифікована на загальну суму 200 мільйонів євро, вона стосується, називається вона "Надзвичайна кредитна програма відновлення

України", вона стосується відновлення районів, які найбільше постраждали внаслідок війни на сході нашої держави.

Серед цільових напрямів використання коштів в першу чергу є підтримка потреб тимчасово переміщених осіб та їх сімей. На сьогоднішній момент здійснено відбір 72 проектів, які потенційно є учасниками отримання цих коштів. Зверну вашу увагу, що ця програма взагалі унікальна, тому що кошти органам місцевого самоврядування передаються на безповоротній основі, тобто віддавати кошти буде держава, Міністерство фінансів, а органи місцевого самоврядування отримають ці кошти на безповоротній основі, тобто це підтримка держави тим районам, які несуть надзвичайно велику загрузку в наслідок переміщення тимчасово, в наслідок переміщення осіб і їх сімей.

Спільно з Європейським інвестиційним банком також реалізується окремий проект в місті Миколаїв, співфінансування 50 на 50 відбувається, Європейський інвестиційний банк 16 мільйонів євро і саме місто Миколаїв 16 мільйонів євро.

Ще один великий проект так само ратифікований з німецькою установою розвитку з банком KfW на загальну суму 500 мільйонів євро. 200 мільйонів євро було надано вже банком як макрофінансова підтримка Міністерству фінансів України. А решта 300 мільйонів розподілені наступним чином. 150 мільйонів євро, відповідальним виконавцем визначено Міністерство енергетики, 90 мільйонів євро, знову ж таки, через Міністерство регіонального розвитку – на проекти розвитку міської інфраструктури. І 60 мільйонів євро через Міністерство інфраструктури так зване, це закупівля обладнання. Вони будуть закуповувати модулі і міняти локомотиви на залізницях.

Це якщо коротко сказати про інвестиції і про ті проекти, які на сьогоднішній день в принципі, про весь портфель, який на сьогоднішній день

є, відповідальним виконавцем яких є Міністерство регіонального розвитку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колеги, є запитання у нас до міністерства? Ну, добре. Давайте, будемо тоді рухатися далі. Значить, ми почули міністерство. Значить, давайте зараз запросимо до слова керівника ПАТ "Київводоканал". Щоб так, знаєте, ми і міністерство, і відразу підприємство, яке здійснює і надає відповідну послугу.

Будь ласка, Білик Андрій Олексійович. Як ситуація у нас в Києві?

БІЛИК А.О. Добрий день, шановні народні депутати! Добрий день присутнім! На екранах ви зможете побачити презентацію того, про що я буду говорити. Ми є підприємством, яке виконує функцію оператора по вже згаданому кредиту Уряду Японії, який є на сьогоднішній день найбільш великим кредитом у галузі.

Але презентація трошки ширша. Тут багато говорили про різні джерела фінансування галузі. Перший слайд. На ньому класифіковані можливі джерела. Це кошти бюджетів різних рівнів, це кошти, тарифи підприємств. Починаючи з 2014 року з'явилась інвестиційна складова в структурі тарифу. Це кошти кредитних ресурсів, в тому числі міжнародних фінансових установ. На прикладі тільки що доповіді міністра ви чули, які кредитні установи світові працюють в Україні. Наше підприємство приймає участь в двох проектах, крім підтримує співпраці з урядом Японії, це другий проект інфраструктури за кошти Світового банку. Кошти приватних інвесторів, мається на увазі різні форми ДПП, які на сьогоднішній день на прикладі Києва не працюють як такі, потім відобразимо чому. І непрямі інвестиції, це було перше питання засідання комітету, а саме: кошти, які витрачають суб'єкти ринку будівництва при приєднанні об'єктів новобудов до систем водоканалів.

На другому слайді ми бачимо оцінку впливу різних можливих джерел модернізації та розвитку на ключові групи, на які вони впливають, це безпосередньо на споживачів, на муніципалітети і на підприємства виробників. Дана класифікація нам показує, що виключне пряме бюджетне фінансування не має впливу на тариф як такий. Всі інші можливі джерела фінансування безпосередньо пов'язані як з впливом на споживача, так і з впливом на тариф. Але бюджетне фінансування, ви розумієте, є найбільш аритмічним і найбільш піддатним політичним і іншим ризикам.

Наступний слайд – це практичні приклади застосування всіх 5 видів інвестицій на прикладі нашого підприємства. Насамперед бюджет, на ньому хочу зупинитись, протягом останніх 10 років за рахунок коштів бюджету (це наступний слайд) профінансовано біля 1 мільярду гривень в підприємства Київського водоканалу. Це казалося би великі кошти, але хочу зазначити, що середньорічний обсяг фінансування в модернізацію малого підприємства повинен складати від 800 мільйонів до 1 мільярда. Це цифри не голослівні, це цифри, підтвержені цільовими програмами реконструкції і розвитку водопровідного господарства і каналізаційних колекторів по місту Києву, які розроблялись і діяли протягом першої половини 2000-х років.

На даний час з усіх цільових програм, які затверджені на рівні місцевого органу самоврядування та державної, залишилась і діє виключно програма "Питна вода України", яка діє в період 2011 по 2020 рік. І, наприклад, по місту Києву обсяги фактичного виконання даної програми складають 0,11 відсотки. Тобто, да, це є цільова програма, да, вона наближена до європейських стандартів планування розвитку галузі, але вона не діє не тільки по Києву, а і загалом по Україні.

Хочу повернутися до попереднього слайду – які практичні приклади примінення різних джерел фінансування. Дякуючи відновленню фінансування будівництва другої нитки головного міського каналізаційного колектора за рахунок коштів державного бюджету в перший раз за останні 6

років обсяг фактичного фінансування перевищив 100 мільйонів гривень на рік. А саме, безпосередньо в цей виключно єдиний проект вкладено 150 мільйонів гривень з державного бюджету в минулому році. Це дозволило відновити будівництво колектора і якщо нічого не буде заважати нам і при підтримке депутатів і, зокрема, профільного комітету, ми сподіваємося завершити будівництво цього надзвичайно важливого об'єкту протягом 2016, першого кварталу 2017 року.

Другий фактор – це кошти тарифу, а саме, інвестиційна складова. Вона з'явилася в другому півріччі 2014 року, але її застосування має певні обмеження і складнощі. На сьогоднішній день до підприємств в галузі водопостачання і водовідведення дозволений обсяг включення інвестиційної складової в обсяг тарифу дорівнює амортизації основних засобів. На прикладі нашого підприємства це сума коштів біля 100 мільйонів гривень на рік. При цьому порядок погодження інвестиційної програми, її оприлюднення, прийняття рішення щодо її затвердження є недосконалим. І на прикладі двох років, які підприємство формує і освоює кошти інвестиційної програми, хочу сказати, що формування і узгодження інвестиційної програми займає час від 4 місяців до півроку. При тому фактичний час на її реалізацію залишається теж 6 місяців. При тому, що порядок використання коштів інвестиційної складової повністю відповідає порядку використання коштів бюджетних, як по класифікації.

Кредитні ресурси. Як вже зазначив Дмитро Йосипович, тут є певні інституційні і законодавчі обмеження, які, на жаль, не дозволяють підприємствам використовувати їх на повній мірі. Насамперед, крім проекту Бортничі, де, дякуючи підтримці і уряду, і Кабінету Міністрів, ми для своєчасної реалізації проекту, крім того закону, який згадав Дмитро Йосипович, прийняли 3 закони Верховної Ради, 5 постанов Кабінету Міністрів, 2 рішення Київської міської ради, тобто це от обсяг робіт, якій направлений на реалізацію лише одного проекту.

Але є другий паралельний проект, це використання коштів в рамках другого інфраструктурного проекту Світового банку, де на сьогоднішній день підприємство зупинилось і я думаю, що ми не одне таке підприємство, оскільки на сьогоднішній день немає узгодженої позиції всіх органів державної влади, які є сторонами субкредитної угоди. А на сам перед на сьогоднішній день немає чіткого розуміння і підтвердження, що кошти по виплаті кредитних відсотків та обслуговування кредиту будуть своєчасно включені до тарифу підприємства.

На сьогоднішній день в діючому за станом на перший квартал поточного року тарифи даних коштів, тариф не передбачає, що утримує..... початку реалізації даного кредиту і освоєнню цих коштів.

Приклад непрямих інвестицій я не хочу на ньому подробно зупинятися, але це фактично є, напевно, один з великих обсягів прихованих інвестицій у підприємство, бо, наприклад, по місту Києву протягом 2015 року інвестиційною забудовою було реалізовано, реконструйовано понад 25 кілометрів розподільчих мереж, систем водопостачання та понад 10 кілометрів систем каналізування, що в загальному обсязі складає біля 250 мільйонів гривень на рік.

Далі є класифікація, можемо її пройти, пролистати, щоб не гаяти ваш час. І я би хотів зупинитися на умовах розвитку інвестування в систему житлово-комунального господарства на прикладі нашого підприємства і міста Києва зокрема.

Перше. У нас є фактичні передумови для необхідності порушення даного питання, а саме: стан і зношеність об'єктів систем водопостачання та водовідведення навіть в столиці є досить плачевним. На сьогоднішній день понад 25...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вибачаюсь, Андрій Олексійович, ви там... у вас пару хвилин залишилось по регламенту.

БЛИК А.О. Я 2 хвилини прошу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На змістовну складову виходимо.

БЛИК А.О. Давайте, переходимо до висновків.

Висновки. Для можливості ефективного залучення та використання інвестиційних можливостей галузі і підприємств зокрема необхідно насамперед: прийняти низку нормативних актів, які б дозволили державно-приватному партнерству як такому застосовуватись і в нашій галузі зокрема.

Наприклад, на сьогоднішній день є велика кількість ініційованих проектів по застосуванню енергозберігаючих технологій шляхом запровадження міні-ГЕС, акумулювання і використання теплової енергії стічних вод, інших енергозберігаючих технологій. Однак підприємства не можуть забезпечити подальші кроки по просуванню даних інвестиційних проектів, оскільки економія фактичних витрат по даним складовим ніяким чином не буде врахована в послідуючих тарифах. Тобто відсутність стимулюючого тарифоутворення і неможливо на сьогоднішній день гарантувати інвестору повернення коштів, які будуть вкладатися таким шляхом.

Крім того, на сьогоднішній день фактичне субсидування споживачів і, ще раз кажу даного стимулюючого тарифоутворення, не стимулює підприємства для постійної економії енергоресурсів, природного газу та електричної енергії. Наприклад, протягом 2014 року нашим підприємством зекономлено за рахунок поточної модернізації незначних насосних станцій і оргтехміроприємств понад 30 мільйонів кіловат електричної енергії. Але в наступному тарифі ми отримали обсяги планових витрат на сплату з електричної енергії на рівні фактичного споживання попереднього періоду.

Тобто, зекономивши фактично для споживача понад 50 мільйонів гривень на рік, ми обрізали ці джерела можливого фінансування локальних інвестиційних проектів. Тому все, про що я сказав, воно... на жаль, ми маємо велику проблематику і передумови, але не врегульовано більшість зовнішніх чинників, які впливають на можливість галузі, і малого підприємства в частности.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви закінчили, да? Дякую.

Колеги, підсумовуючи, що ми почули. Що основним інвестором, да, в цьому підприємстві, яке надає послуги водопостачання і водовідведення для столиці України, одним з найбільших є в країні, є наші міжнародні партнери, є іноземні інвестиції. Це перша позиція, наскільки я почув, да? Зараз ми послухаємо нашу комісію чудову, да? НКРЕКП. Ну правильно, так і є, да.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але от по споживачу якраз питання до комісії. Руслан Леонідович, я не бачу вас, де ви? А, о! Вибачте, будь ласка. Да, да, да, вибачте.

Давайте так. Ми почули, є проблематика по тарифу – раз, по інвестиційній складовій – два. Щоб, дійсно, нам залучити більш серйозно цю складову. Будь ласка, Машляківський Руслан Леонідович, НКРЕКП.

МАШЛЯКІВСЬКИЙ Р.Л. Доброго дня, шановні народні депутати! Доброго дня, шановні учасники сьогоднішніх слухань! Хотів би свою доповідь розділити на дві частини. Перша – це щодо тої поточної діяльності в частині розроблення та затвердження, та дії реалізації інвестиційних програм. І друга частина – це те, що стосується питання, піднятого

представником "Київводоканалу", щодо нової тарифної методології, яка давала би можливість залучати кошти і віддавати ці кошти інвестору.

Перше: щодо тарифоутворення. Розуміємо, що тарифоутворення методом затрати "плюс", а, скоріше всього, воно навіть зараз йде як затрати "мінус", тому що в умовах підвищення тарифів і ресурсів, враховуючи всю цю соціальну напруженість, скоріше всього, це тарифи "нуль", назвемо його так. Розуміємо, що найкращим прикладом європейської світової практики – це є стимулююче регулювання. В той же час, аналіз тих підприємств, їхній аудит вказує на неможливість на сьогоднішній день застосувати до них стимулююче регулювання. В першу чергу це пов'язано не тільки з технічним станом мереж, в першу чергу це пов'язано з обліком.

Щоб зрозуміти, яка на сьогоднішній день ситуація, ми спільно з Міністерством регіонального розвитку проаналізували ті 100 міст, які являються нашими ліцензіатами. А тільки 100 приблизно міст, підприємства 100 міст являються нашими ліцензіатами. Ми побачили, що облік відсутній не тільки комерційний. А можете уявити собі, після 20 років незалежності вже України технологічний облік на колекторах теплокомуненерго відсутній.

Технологічний облік на джерелах водопостачання, водопідйому відсутній. І тому з 2014 року основні вимоги Національної комісії і Міністерства регіонального розвитку – всі кошти, які передбачені в тарифах, а в тарифах це два джерела: амортизація і прибуток, направити на встановлення технологічного і комерційного обліку.

І таким чином ми, розуміючи ці речі, ми не враховуємо інтереси, признаюсь і скажу чесно, не враховуємо інтереси в даному випадку навіть якості надання послуг. Тому що розуміємо, що перше – це має бути комерційний облік. Для чого потрібен комерційний облік? Для правильного розрахунку тарифу, для правильно формування балансу виробництва і споживання того чи іншого продукту. І саме головне, це облік потрібен для визначення необхідного ресурсу інвестицій, які повинні бути вкладені в

реконструкцію, модернізацію мереж та обладнання теплокомуненерго та підприємств водопостачання та водовідведення.

Щоб зрозуміти, які величини цих джерел. Дуже низькі. По підприємствам водопостачання і водовідведення – близько 500 мільйонів гривень. Щоб зрозуміти, на 100 водоканалів 500 мільйонів гривень амортизації і прибутку, за ці кошти зробити якусь суттєву і якісну модернізацію та реконструкцію неможливо.

По підприємствам теплокомуненерго інвестиційні програми на сьогоднішній день складають близько 905, мільярд, мільярд гривень на 200 підприємств. Щоб зрозуміти, що таке мільярд гривень на 200 підприємств, ми розуміємо, за ці кошти ми не встановимо навіть облік, не зробимо, не виконаємо ті зобов'язання, які взяли ми на себе і перед Міжнародним валютним фондом, і коаліційною угодою – забезпечити стовідсотковий облік спожитої теплової енергії. Проблеми є, крім того, ці проблеми, на ці проблеми накладаються питання поточного існування "Теплокомуненерго", а саме, постанова 217 Кабінету Міністрів, яка пріоритетна, відповідно до нормативу, забирає кошти в рахунок НАК "Нафтогаз України".

На цьому тижні, хочу повідомити шановних присутніх, на цьому тижні ми спільно з Міністерством регіонального розвитку, от з Едуардом Борисовичем підготували звернення на Кабінет Міністрів, підготували проект Постанови Кабінету Міністрів України, який захистив рахунки "Теплокомуненерго" в частині накопичення на цих рахунках коштів, яких було би достатньо для виконання цими підприємствами своїх міжнародних зобов'язань і коштів для... і коштів необхідних для виконання інвестиційних зобов'язань в частині комерційного обліку теплової енергії. Маємо надію, що такі зміни будуть прийняті Кабінетом Міністрів і вони будуть працювати вже з наступного місяця, а можливо, вже, ну, з наступного місяця – маю велику надію. Це щодо стосується, це що стосується наших поточних інвестиційних програм. Крім того, враховуючи все це зазначене, можна чітко

говорити, що єдиним джерелом модернізації, реконструкції відновлення мереж, тариф не може бути, тариф не дасть можливість покрити всі ці затрати. І тому єдине – це залучення зовнішніх джерел фінансування, в першу чергу, зовнішніх джерел міжнародних фінансових організацій.

В той же час хотів відзначити, що до цього питання також треба підходити досить таки зважено. Чому? Тому що в умовах валютних коливань, валютних коливань, які відбулися в позаминулий рік компанія, яка свідомо якісно зробила реконструкцію, модернізацію своїх мереж, свідомо... якісно... внаслідок чого зменшилися питомі затрати умовного палива, втрати води, втрати тепла. Компанія зробила, але при цьому її зобов'язання внаслідок валютних коливань збільшились. І таким прикладом, ви всі пам'ятаєте, це був 2015, в принципі, рік, коли ті підприємства, які якісно виконали свої зобов'язання в рамках проекту міська інфраструктура номер один, залишилися без тих коштів, і ті кошти передбачалися в Державному бюджеті України, і в кінці року в рамках постанови Кабінету Міністрів номер 375 ці зобов'язання віддавалися. Тому, розуміючи... але вважаємо, що це має бути зважене, виважене і чітке рішення. Для цього ми маємо надію, що Кабінетом Міністрів дозволить нам залучитися до цього процесу, тому що зараз національна комісія трошки осторонь стоїть від проектів, які залучаються міжнародними кредитними організаціями. Ми виступаємо лише гарантами включення в тариф цих коштів, але все ж таки хотілось би, щоб ми були включені і на етапі розгляду технічних завдань на ці проекти, і могли сказати свою точку зору.

Дякую.

Якщо є питання, готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я думаю, що питання будуть, Руслан Леонідович. Крім того, хотілось би, щоб ще були і практичні питання, те, що порушував "Київводоканал", теж найближчим часом було вирішено.

Хочу ще одну ремарочку зробити. Руслан Леонідович, по засобам обліку. Да, фактично, "Київводоканал" – це... Андрій Олексійович, там у нас 100 відсотків комерційного обліку...

БЛИК А.О. Комерційний облік – 99 відсотків, технологічний облік систем водопостачання – 85, систем водовідведення – 75.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто це одна складова, по "Київенерго" в цьому році разом з Київською міською державною адміністрацією, фактично, закінчується встановлення засобів комерційного обліку. Тому, це питання, я думаю, ми врахуємо.

Там єдина є річ, от по аналізу "Київенерго" після встановлення лічильників у них майже 1 мільярд збитків, тому що значно впадає реалізація.

Колеги, ну... Але я думаю, що це ми обговоримо під час вже запитів, запитань. Давайте, я просив би зараз до виступу координатора сектору з енергоефективності представництва Європейського Союзу в Україні Юрате Юодснукіте. Вибачте, якщо я неправильно наголос зробив.

ЮОДСНУКІТЕ Ю. Спасибо большое. Имя сложное, поэтому все нормально. Спасибо большое за приглашение и за возможность выступить сегодня. Я вижу, что очень много как бы вопросов тут затрагивается. И с одной стороны, боюсь быть слишком общая, а с другой стороны, сложно выйти в детали.

Что касается сотрудничества Евросоюза и Украины, важны два элемента. Я понимаю, что ваш фокус сегодня есть на инвестиции, проблемы,

связанные с инвестициями, но поскольку большая часть инвестиций идет все равно из международных финансовых институций, это кредиты, мы больше даем гранты, как вы знаете. И что касается грантовых программ и вообще сотрудничества, я бы сказал есть два элемента: один – это условия и стимулирование инвестиций, на которые мы очень фокусируемся, и второе – это напрямую инвестиции.

Что касается инвестиций, то у нас был не очень хороший опыт с программой бюджетной поддержки и там дополнительными проектами, общепакетная энергоэффективность была 70 миллионов евро, который не дал желаемых результатов. И это привело к тому, что мы сейчас не очень активно даем грантовые деньги напрямую правительству или на реформы. Единственный плюс в этой программе, где почти 50 миллионов евро было получено в государственный бюджет, и эти деньги из-за опоздания потеряли половину своей ценности и были использованы для программы агентством энергоэффективности, которое ведет теплые кредиты, которые дополнены в этом бюджете государственными деньгами. Мы считаем это хорошим первым шагом в этом направлении, чтобы предоставлять для людей возможность инвестировать в энергоэффективность, но недостаточным. И надеемся, что правительство будет дальше двигаться в этом направлении и обсуждается фонд энергоэффективности, который будет некоторые устранять вот на том опыте, который есть, скажем, слабые стороны и использовать то, что хорошего было в этой программе.

И другой элемент нашего финансирования – это через фонды, это ИФиПи-фонд, про который, может быть, вы слышали, это энергоэффективность и окружающая среда в Восточной Европе, где доноры вложили деньги в этот фонд, и который кофинансирует проекты, где международная финансовая институция дает свои кредиты. А самые типичные проекты – это теплоснабжения в регионах и тоже бюджетные здания, тоже в городах Украины. Такая поддержка Евросоюза и других

доноров делает эти кредиты дешевле или включает в проекты элементы, которые не окупаются, и зачастую это то, что именно выгодно людям. Например, я не знаю, как по-русски точно, вот эти индивидуальные тепловые пункты, да, это финансируется обычно этим фондом.

И тоже есть НИФ – это инструмент финансирования соседства, это для нескольких стран. Он тоже, если город берет на какой-то проект кредиты европейских финансовых институций, то получает грантовую составляющую из этого фонда. Украина пользуется этим, но, по сравнению с другими странами, не очень активно.

Я думаю, что нам все-таки... А, и что касается И Фей Пи, то я рада была услышать вот представителей Министерства регионального развития и регулятора, что решаются проблемы блокировки денег международных финансовых институций, включая донорские деньги.

И с этим хочу перейти к этим условиям и стимулированию. Они есть разного уровня, есть очень технические, и эти барьеры существуют и их надо решать, и решать обычно срочно, и уже когда это случилось. И я думаю, что очень важно содействие и вашего комитета, и Рады с правительством, чтобы предвидеть это. И как бы чтобы не принимались, не принимали законодательство, которое в будущем будет препятствием для инвестиций.

И второй элемент. Это сама реформа сектора, которая должна создать условия, лучшие условия для финансирования его. И например, что касается жилищного сектора, то, по нашему мнению, самые срочные два закона, которые должны быть приняты, и в первую очередь Кабинетом Министром поданы в Раду, это закон про счетчики и закон про энергоэффективность здания.

К сожалению, мы видим, что они откладываются. Закон про энергоэффективность здания все еще даже не обсуждался в Кабинете Министров. Хотя несколько раз говорили, что он подается туда. И этот закон обязательно нужен, чтобы любые другие инвестиции в жилищный сектор

дальше пошли, включая Фонд энергоэффективности. Поскольку есть возможность, Германия уже сказала, что они выделяют 25 миллионов евро в Фонд энергоэффективности для жилого сектора.

Евросоюз тоже обсуждает возможность финансировать это. Но если не будет этот закон принят в соответствии с директивами Евросоюза и закон про счетчики, то нашей поддержки точно не будет. Но не только это. Эти два закона тоже являются условием для кредита Евросоюза, макрофинансовой поддержки, которая составляет 1,8 миллиардов евро, и именно транш 600 миллионов предвидено на осень этого года, оно не будет переведено, если эти два закона не будут приняты.

И я очень желаю как бы взаимными усилиями и Рады этого комитета, который будет ответственный за эти два закона, и правительство ускорит этот процесс. И подать эти законы на обсуждение и принятие. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, пані Юрате, так?

КРУГЛЯК Е.Б. Я на русском отвечу для пани Юраты, если можно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, конечно-конечно.

КРУГЛЯК Е.Б. Кругляк Эдуард Борисович, замминистра. Значит сразу по тому, что больше всего беспокоит. Ну по Фонду энергоэффективности непосредственно занимается вице-премьер и там в ускоренных темпах мы уже собирались...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вы не спешите так, медленнее.

КРУГЛЯК Е.Б. Медленнее.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, и погромче.

КРУГЛЯК Е.Б. Мы уже два раза собирались и в принципе... по фонду энергоэффективности, это приоритетный фонд, сейчас работаем рабочей группой, то есть там не будет никаких ни бюрократических проволочек, ничего, потому что задача поставлена и цель понятна, что делать.

Значит что касается законопроекта по энергоэффективности с Данией, там было ряд замечаний от министерств, сегодня мы проводили Согласительный совет, Погоджувальну раду и подписал, они идут уже в принципе на рассмотрение в Кабинет Министров для замечаний и всего остального. Тоже самое касается Закона про коммерческий учет. Те замечания, которые были, они устранены, и он в ближайшее время уже поступит непосредственно на такое уже серьезное рассмотрение для дальнейшей работы непосредственно с комитетом, уже будет представлен в Комитет Верховного Совета Украины.

Те опасения, которые существуют, особенно сегодня я общаюсь вообще-то с многими мерами городов, которые хотят участвовать в программах, связанных с энергоэффективностью как жилых зданий, так и реформирования системы жилищно-коммунального хозяйства в тех программах, о которых Роман Сергеевич рассказывал. Там есть определенные трудности, есть и связанные где-то с софинансированием местных органов власти, то вообще-то сегодня не просто получить поддержку на местах, потому что есть определенные финансовые обязательства уже непосредственно территориальных громад. Поэтому над этим работаем и я очень часто общаюсь в своей работе с нашими международными партнерами, и вообще стараемся меньше бюрократии, а больше дела. То есть будет совместно работать и устранять те замечания, которые вообще-то были сегодня высказаны. Спасбио.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зараз у нас за регламентом невеличка перерва.

Я що хотів би попросити обов'язково, щоб уряд, представники уряду, Едуард Борисович, особисто до вас, залишайтеся, будь ласка, добре, у нас буде закінчувати Альона Валеріївна.

15 хвилин перерва, кава-брейк, а потім ми повертаємося до роботи. Добре?

(Після перерви)

Веде засідання заступник голова Комітету БАБАК А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... наші народні депутати також зараз підійдуть. А ми з вами будемо продовжувати роботу.

І я би просила до слова пана Ємельяненка Дмитра Олександровича, заступника керівника Проекту "Муніципально-енергетична реформа в Україні". Єдине, що хотілося би. Для нас важливо в комітеті, щоб в ході сьогоднішньої зустрічі ми окреслили бар'єри, які є саме в питаннях здійснення інвестицій, а також, як ви бачите шляхи вирішення, тобто, що потрібно: що потрібно змінити на рівні законодавства, що потрібно змінити на рівні нормативно-правових актів уряду. Тобто, щоб фактично ви вже поділилися своїм досвідом того, що саме гальмує процес інвестування в об'єкти житлово-комунального господарства.

Прошу дуже саме в такому контексті виступати. Дякую.

ЄМЕЛЬЯНЕНКО Д.О. Ну, якраз я буду дуже стисло щодо тих питань, які є, і шляхи використання.

Ну, по-перше, тут вже говорили щодо необхідності вдосконалення механізму формування тарифів на житлово-комунальні послуги, те, що стосується залучення коштів від міжнародних фінансових організацій і

відповідного порядку затвердження інвестиційних програм. Ну, це перше питання, яке є таким, ключовим. І це питання відповідного міністерства та національного регулятора. З огляду на нові запозичення, також є необхідність в розробці відповідного порядку погодження запозичень на рівні національної комісії.

Також щодо тарифоутворення. Відповідно і ми вже ведемо роботу, і йде робота щодо вдосконалення існуючого підходу до встановлення тарифів, але в будь-якому випадку, ну так, скажімо, навіть зараз треба розглядати це питання і працювати в напрямку впровадження стимулюючого регулювання. Тому що інших підходів для залучення інвестицій - ми можемо дискутувати на цю тему, - але в довгостроковій перспективі немає, це світова практика.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але що бракує його впроваджувати? Закон вже давно прийнятий. Питання в тому, що бракує впровадити сьогодні ціноутворення за принципами цінового регулювання. З вашого досвіду.

СМЕЛЬЯНЕНКО Д.О. Ну, дивіться... Ну, по-перше, впровадження стимулюючого регулювання на рівні комісії передбачено тільки для одного сектора. І відповідно, щодо подальшого руху в цьому напрямку, і ми працюємо разом з комісією зараз щодо спільно із Світовим банком, відповідно, щодо наступних кроків. Я думаю, що ми надамо окрему інформацію щодо цих питань, в мене є вони у розгорнутому вигляді просто. З боку свого проекту. Саме з боку USAID

ГОЛОВУЮЧИЙ. З точки зору того, що гальмує процес впровадження стимулюючого регулювання в сферах водо-, теплопостачання, фактично, ті сфери, якими опікується наш комітет, да? Дякую.

СМЕЛЬЯНЕНКО Д.О. Да.

Далі, це вже говорили про Постанову Кабінету Міністрів України 217 від 18 червня 2013 року щодо застосування спеціальних рахунків. Це те, що стосується або необхідність скасування до вдосконалення процедур, що стосується використання цих рахунків. Це вже наголошували. І тут необхідно вносити зміни відповідні до нормативно-правової бази. Більш детальна інформація теж наявна, ми її, відповідно...

Далі, що стосується вдосконалення механізмів державної підтримки заходів з енергоефективності. Це йде мова саме про житловий сектор, і тут, відповідно, необхідно прийняти рішення щодо, перше, на законодавчому рівні забезпечити стабільність щорічного фінансування, тобто існуючої програми щодо підтримки, до розробки нових механізмів. Про нові механізми ми вже говорили, про фонд енергоефективності. Але на цьому етапі необхідно забезпечити функціонування існуючих механізмів.

Далі, розглянути можливість поширення державної програми на ЕСКО-компанії, тобто енергосервісній компанії, та, відповідно, інші банки залучати до цієї програми. Зараз тільки три державні банки. І відповідно також розширювати практику застосування підтримки через місцеві бюджети та відповідні проекти міжнародної технічної допомоги, чули, вибачаюсь, інформацію щодо інших організацій.

Наступне, щодо практичного застосування ЕСКО механізмів відповідно саме для бюджетних установ. Теж існують питання, які з'явилися у зв'язку з тим, що в нас набув чинності з 1 квітня Закон України про публічні закупівлі і в цьому випадку саме це законодавство впливає, фактично унеможлиблює закупівлю енергосервісних послуг на цьому етапі. Теж існують певні речі, які стосуються також режиму застосування ПДВ, теж є дуже специфічні питання, які треба вносити і змінювати відповідно законодавство, теж ми передамо більш детально аналіз саме чого це стосується.

І також є питання ті, що стосуються застосування державного приватного партнерства для залучення коштів в модернізації житлової та комунальної інфраструктури. І відповідно теж ми підготували документ, це стосується певних змін щодо постанов Кабінету Міністрів і відповідно закріплення, наприклад, в законодавстві порядок виплат приватним партнерам платежів і так далі. Тобто ми підготуємо просто, вона готова, інформація, ми її передамо вже зацікавленим сторонам в більш детальному вигляді. Це те, що стосується нашого бачення тих проблем, які існують наразі щодо залучення інвестицій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Давайте, Олександр Олександрович, можливо, ми зараз дамо можливість коротко виступити всім, щоби ми хоча би заслухали, а потім будуть у нас уточнення. Чи ви хочете задати зараз питання?

МАРЧЕНКО О.О. Дмитро Олександрович, скажіть, а як ви, коли ви говорили про механізм формування тарифів, це ви бачите тарифи, як сьогодні дробиться на різні послуги: транспортування, розподілення, там дуже багато чи на послугу. Як ви дивитесь на цю річ, щоб обов'язково в тарифі була інвестиційна складова? Бо сьогодні важко розібратися всім, що відбувається під час утворення тарифу.

СМЕЛЬЯНЕНКО Д.О. Ну дивіться це відповідне питання, я думаю, повинні ми адресувати насамперед представникам Національної комісії, а не проекту, так. Але тут, я думаю, і позиція міжнародних фінансових інституцій і Європейського банку реконструкції і розвитку, Європейського інвестиційного банку, там НЕВКА, Світового банку і так далі. Це так, дійсно, включення інвестиційної складової, щоби ми не мали ситуацію та, яка є у нас

зараз, що тільки ті кошти, які йдуть за держпрограмою іде затвердження цих інвестиційних програм.

МАРЧЕНКО О.О. Ну сьогодні відбувається так, що отримується НКРЕКП і надзвичайні повноваження монополістів, вони не збираються робити ні енергозбереження, ні економічно обґрунтованого ціноутворення. Чому? Тому що у них складників немає. Розвиток держави зупинився, починаючи у привілейованому становищі "Енергоринку", "Нафтогазу", ну тобто сьогодні принципово от ваше бачення обов'язково і світовий досвід повинен використаний, і ми повинні зробити таку модель, щоб вона раз і назавжди привела економічно обґрунтовані тарифи до соціуму українського. Тут я бачив би вихід. І тоді піде швидко і енергозбереження, і економія затрат, і розвиток в цілому. То ваша позиція і пропозиція повинна теж бути така дієва.

СМЕЛЬЯНЕНКО Д.О. Я розумію теж питання. Але тут ще додаткове питання, здається, ви підняли, це не тільки щодо затвердження інвестиційних програм, а щодо регулятора і його можливостей, щодо контролю за виконанням відповідних інвестиційних програм тими підприємствами, які залучають ці кошти, і відповідно це теж окремий напрямком роботи. Мається на увазі, щоб у Нацкомісії була така можливість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Олександрович, давайте, давайте ми дискусію окремо. *(Шум у залі)*

Давайте одне питання, тому що у нас є багато тих, хто хоче... Ми почули проблематику тарифів, ви хочете зараз більше детально її уточнити, будь ласка.

_____ . Я хочу задати одне питання по стимулюючому регулюванню, до якого ми всі, в принципі, йдемо. В електроенергетиці ми йшли до нього 6 років, і маємо надію швидко запуснути через місяць – через два.

Скажіть, будь ласка, ви бачите стимулююче регулювання в теплопостачанні і у сфері водопостачання, водовідведення без забезпечення стовідсоткового технологічного і комерційного обліку?

СМЕЛЬЯНЕНКО Д.О. Ні, мається на увазі... Я думаю, що це окреме питання, але це не з огляду на його впровадження. В нас навіть ті законодавчі акти, які попередньо в тій концепції, вони не передбачають його введення, ви знаєте, да, з 2017 року, чи там з 2017 року.

_____ . Але все рівно, чи можливо стимулююче регулювання? Чи є приклади стимулюючого регулювання в якійсь, будь-якій іншій країні світу без стовідсоткового технологічного....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми з вами ще окремо поговоримо про те, як нам зробити так, щоб протягом одного року в нас був облік на всіх будинках технологічний. Але давайте ми це питання винесемо окремо ще в наше обговорення. Воно в нас сьогодні було піднято, піднято питання обліку, піднято питання цін, питання 217 Постанови по питанню розрахунків і деякі інші проблеми.

Я хочу надати слово пану Сергію Горбачову, старшому координатору проекту Кредитна установа для відбудови (KfW) в Україні. Будь ласка.

ГОРБАЧОВ С. Спасибо, Алена Валерьевна. Спасибо народным депутатам и представителям министерств, которые позвали нас сюда. Это, наверное, первый раз, когда мы все собрались, и, действительно, можно

начать откровенный разговор. И мое предложение: сделать такие встречи регулярными. Поскольку, действительно, вопросов накопилось много, и если не говорить о конкретных проектах, материалы у всех есть, и говорить про цифры, наверное, нет смысла на сегодняшний день. Есть смысл говорить, действительно, о проблемах.

В сегодняшних выступлениях прозвучала такая мысль о том, что основным источником инвестиций на сегодня видится поддержка со стороны международных финансовых организаций и банков. На самом деле я хотел бы подчеркнуть - и каждый финансист, и экономист, и бухгалтер это знает, - что, в любом случае, источником инвестиций является прибыль предприятия, поскольку существующее законодательство говорит о том, что инвестиционная компонента она служит, в том числе источником для погашения кредитов, обслуживание идет за счет операционных затрат, а что не говори источник формирования ресурса для инвестиций – это прибыль предприятия. Поэтому мы все равно так или иначе упираемся в тариф. Более того, когда мы говорим об инвестиционной компоненте, мы должны понимать, что если даже используется механизм защиты инвестиционной компоненты через там счета и так далее, мы все равно возвращаемся к тому, что даже если на распределении будут средства накоплены для инвестпрограммы и для ее реализации, если предприятие по остальным счетам банкрот, то о чем мы будем говорить и с кем мы потом будем разговаривать. Соответственно речь идет о том и мое глубокое убеждение в том, что тариф должен быть адекватным. И не только инвестиционная компонента, но и весь тариф, вообще величина тарифа должна быть, соответствовать уровню операционных затрат и уровню капитальных затрат предприятия.

Теперь что касается в принципе вот механизмов взаимодействия. То есть у нас на сегодняшний день международные финансовые организации или банки предоставляют кредиты, то есть мы на сегодняшний день

говорим о том, что это возвратный ресурс. Самый главный вопрос: кому предоставлять? Можно предоставлять государству либо под государственные гарантии, как делает, допустим, банк KfW, как делает Международный банк реконструкции и развития, можно предоставлять муниципалитетам либо конечным заемщикам под местные гарантии, как делает Европейский банк реконструкции и развития, можно придумать какие-то еще механизмы, которые являются гибридом этих двух схем. Но в принципе все равно самый главный вопрос: кто будет возвращать? Если деньги давать конечному заемщику, то конечный заемщик должен иметь понятную организационную структуру и должен иметь достаточный уровень квалификации для того, чтобы обслуживать и вести этот кредит.

Поэтому по моему глубокому убеждению проекты с кредитными средствами должны содержать в себе обязательную компоненту тренинга и обязательную компоненту сопровождения проекта. У нас есть хороший пример сейчас в Черновцах. Я сегодня получил сообщение о том, что межправительственное соглашение и кредитное соглашение вступило в силу. У нас проект при поддержке Европейского Союза денег НИФА(?), в котором есть компонента тренинга. Эта компонента подразумевает соответствующую поддержку предприятию для того, чтобы оно обновила свою организационную структуру. Для того, чтобы оно поменяло принципы и подходы работы с клиентами. Помимо того, что есть инвестиционная компонента, это ..... и так далее, учет, налаживание учета с конечными потребителями и так далее.

Но самое главное, это то, что предприятие должно адекватно отвечать, скажем так, требованиям по устойчивости. То есть, если вы даете ресурс или мы даем ресурс для инвестиций, то сами по себе инвестиции проблему не решат. Нужно решать проблемы в комплексе. И тренинг, это одна из существенных компонент.

К сожалению, на тренинг невозможно получить "добро" там от "Укрэкспертизы" и так далее. Потому что это следующий вопрос, о котором я хотел сказать. Вопрос прохождения проектно-технической документации через наши тернии, через "Укрэкспертизу" и так далее. Я буду сейчас говорить пока по воде. Потому что мне это ближе на сегодняшний день. Ну, и по теплу, я думаю, то же самое. В принципе там мало чем отличается.

Есть вопросы, связанные с тем, что когда ты готовишь техническую документацию, половина мероприятий, которые согласно банковском ТЕО входят в проект, и в обязательном порядке должны входить в проект, они потом вычеркиваются. И у нас возникает головная боль. То, как свести банковское ТЕО с украинским ТЕО, которое отвечает украинским стандартам.

Я вам приведу один пример. Значит, в Черновцах было два компонента. Закупка оборудования для определения витоків, утечек воды. И был компонент, закупка ремонтного оборудования для того, чтобы эти утечки отремонтировать и так далее. Оба эти компонента "Укрэкспертиза" посчитала как несоответствующие капитальным затратам и вычеркнула из проекта.

Что мы получаем на выходе? Мы получаем проект, который недостаточно адекватно сбалансирован. И не смотря на то, что сам проект как таковой был достаточно хорошо, взвешенно и сбалансированно структурирован, то есть была проведена гидродинамическая моделировка предприятия, было определено, какие приоритетные направления затрат, оптимизация системы, это не только борьба с утечками. Это комплексное решение, которое подразумевало три этапа. И если какая-то из составляющих этих этапов не реализована, это значит, что весь проект под угрозой. Это нужно понимать и поэтому нужно говорить о том, чтобы... делать какое-то различие возможно между обычными проектами и проектами, которые поддерживаются донорами, международными финансовыми организациями и банками, комплексными серьезными проектами с большими суммами

финансирования. Здесь крайне важно иметь вот такой комплексный подход и понимание. Есть проблема...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А скажіть, будь ласка, де ви вважаєте вирішення цього питання? На якому рівні воно потребує вирішення, на рівні урядового рішення, наказу певного відомства чи це закон? Як ви вважаєте, з вашого досвіду, де вам бракує якоїсь політичної полі для того, щоб це питання чи політичної чи виконавчої волі, для того, щоб це питання з технічної документації врегулювати? Ви піднімали це питання Мінрегіону, наприклад?

ГОРБАЧОВ С. Естественно, это общее место, которое мы неоднократно поднимали и наши партнеры поднимали перед Укр...экспертизой, перед Минирегионом. Но на самом деле я думаю, что это предмет для отдельной дискуссии, мы сейчас проблемы поднимаем, да, мы можем в дальнейшем разговаривать об этом. Но это как бы один из примеров, это не то, что я сейчас вот говорю, что наболело и все остальное хорошо у нас, это просто один из примеров того, что нужно улучшить. Как улучшить? Пожалуйста, есть методики оценки, я не знаю, чем руководствуется украинская экспертиза в своих выводах. Это можно разговаривать с Минрегионом, это можно каким-то образом внедрять нормативные документы. Ответ на этот вопрос скорее к вам, потому что вы профессионалы, мы деньги приносим.

Соответственно вопрос связан еще и с тем, что есть всегда существует разрыв между украинским ТЭО, высчитанным в гривнах и по кошторисам, которые там утверждены каким-то образом и которые быстро устаревают, и оценкой проекта в валюте. Согласно требования международных финансовых организацией тендера проводятся по международным правилам и с участием международным поставщиков, соответственно контракты могут быть долларовые, евровые, в других

валютах и так далее. И после того, как проводятся тендера и определяется, мало того, что стоимость контракта уходит от первоначально оценённой, так еще и стоимость самих договоров она остается в гривне при пересчете, в валюте при пересчете в гривневый эквивалент постоянно возникают курсовые разницы. Кто будет нести риски этих курсовых разниц, пока непонятно. То соответственно это вопрос, который будет потом бесконечно адресован регулятору, который в свою очередь будет каждый раз думать, включать или не включать эти валютные разницы в стоимость проекта и в инвестпрограмму и корректировать таким образом инвестпрограмму.

Мы уже говорили о том, что инвестпрограмма рассчитана на год, а не на весь срок реализации проекта. И соответственно и возврата кредита, скажем так, да? То есть, если длинные кредиты, которые рассчитаны в данном случае там от 10 лет, 15 лет. В нашем случае вот, мы сейчас даем кредит на 30 лет, и ЕИБа та же схема, да, до 30 лет кредит.

Нужно понимать, как предприятие в течение 30 лет будет устойчиво функционировать и возвращать кредит. В противном случае нет смысла инвестировать. Потому что так или иначе, это все равно будет, так сказать, "хвост вытащит – нос увязнет".

Теперь вопрос, связанный с чем. Вопрос, связанный с самой экономикой. У нас, скажем так, источником погашения кредита национальный регулятор считает как инвестиционную компоненту, то бишь прибыль, так и амортизационные отчисления. На мое глубокое убеждение, амортизационные отчисления не могут быть источником возврата кредита. Поскольку у них совсем другой экономический смысл. Принцип какой? Ты привносишь средства в водоканал или там в теплокоммунэнерго. Теплокоммунэнерго строит, увеличивает стоимость своих активов и в дальнейшем оно должно эти активы за 10 лет или там за 15, за 20, сколько там срок амортизации, нужных самортизировать и обновить.

То есть амортизация нужна для того, чтобы обновлять построенные основные фонды. Не возвращать, да. Для возврата кредита – исключительно прибыль. Поэтому это нужно понимать.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже методологічне, скажімо так, питання.

ГОРБАЧОВ С. Да, безусловно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яке, скоріш за все, варто проводити на базі НКРЕКП, дискутуючи саме методики формування ціноутворення. Але ви зараз просто наголосили на тому, що є питання в тому, що визначати в якості погашення основної суми боргу при розрахунках цін на ті чи інші послуги, правильно?

ГОРБАЧОВ С. Да, спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте будемо якісь інші. Ні, давайте не будемо. Методологічну зараз, методичну дискусію не...

_____. ... підтримати нашого колегу. І саме так по проекту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка...

_____. ... міської інфраструктури один відбувається повернення коштів. Тобто амортизація не залучається, виключно за рахунок прибутку.

ГОРБАЧОВ С. Замечательно!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте будем, да... Методологию будем обговорювати потім. Зараз – такі глобальні.

ГОРБАЧОВ С. Просто чтобы все понимали, на каком мы языке разговариваем. То есть если это не происходит таким образом, скажем, есть разное понимание, то нужно соответствующим образом внести ясность.

Мировой банк в прошлом году, по-моему, где-то в течение... в середине прошлого года презентовал около 15-и схем, различных схем финансирования проектов в муниципальном секторе, но все они в итоге сводятся к тому, что так или иначе конечным заемщиком является водоканал, либо второй вариант... или там муниципальное предприятие, либо второй вариант: конечным заемщиком может являться муниципалитет. И будучи, значит... Муниципалитет, будучи собственником сетей и собственником коммунального предприятия, в дальнейшем инвестирует, скажем так, в виде гранта и возвращает сам, либо он получает от них какой-то источник, получает какой-то возврат. И тогда, скажем так, имеет возможность вернуть кредит.

Вопрос, кроме всего, в том, что не все муниципалитеты на сегодняшний день готовы. И мы опять упираемся в наличие, так сказать, кадров, которые готовы это делать, в наличие проектной документации, наличие и достаточности бюджета развития и других источников погашения кредитов в этом случае.

Я думаю, что я и так забрал очень много времени от моих коллеги, поэтому я думаю, я на сейчас остановлюсь и предоставлю слово... передам слово...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо вам. Ми так розуміємо, що дещо просто не будуть повторювати ваші колеги, деякі питання, ну, наприклад, з технічними умовами, але, скоріш за все, на інших питаннях зупиняться.

Я хочу надати слово Магльованому Євгену Вікторовичу, директору департаменту технічного регулювання енергоефективності, але, пане Євгене, будь ласка, дуже коротко по проблематиці того, що зараз очікує агентство, наприклад, від Верховної Ради, від того ж самого уряду, від себе. І де бачить питання того, щоб ми більше залучали інвестицій в енергоефективність. Дуже коротко, будь ласка.

МАГЛЬОВАНІЙ Є.В. Мої вітання всім присутнім. Я хотів більш детально на деяких питаннях зупинитися, але ті проблемні питання, які виникли в ході сьогоднішнього обговорення, потребують дійсно деяких коментарів.

Насамперед хотілось відмітити про стимулююче тарифоутворення, піднімалось питання. В плані діяльності Держенергоефективності є пункт, за яким ми повинні розробити законодавство, яке зобов'яже всіх монополістів переходити на стимулююче тарифоутворення. Такий законопроект практично уже розроблений. І технічно це питання можливо вирішити, відстрочивши цей закон, оскільки ну те, що Національна комісія застереження зробила, що неможливо зараз ввести. Так от я можу сказати, що стимулююче тарифоутворення передбачається обов'язковим з 2020 року. Я думаю, що до цього часу можливо забезпечити стовідсотковим обліком комерційним і технологічним усіх наших монополістів. Ми вважаємо, що це дійсно потужний інструмент, який буде стимулювати залучення інвестицій.

Технічно питання стимулюючого тарифоутворення в галузі водопостачання і транспортування теплової енергії, водопостачання, водовідведення і транспортування теплової енергії уже вирішено, оскільки є методики формування тарифів на принципах РАБ-регулювання, які ще розробила стара комісія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми, якраз... Я вас прошу, ми не повертаємося до тих самих питань, які вже озвучені. Будь ласка, от та специфіка, якою займаєтесь зараз ви.

МАГЛЬОВАНІЙ Є.В. Далі, по ЕСКО в бюджетній сфері. Наразі ми працюємо і допомагаємо розробляти експертному середовищу зміни до Закону про закупівлі енергосервісу, бюджетні закупівлі енергосервісу. Те, що цей закон не працює на цей момент, я б сказав, це дещо перебільшена думка, тому що до серпня місяця можливо за старим законодавством проводити закупівлі ще за старим законом. І тому ще є деякий час, і ми якраз час використовуємо, активно працюємо на те, щоб внести відповідні зміни до діючого законодавства.

Що стосується ЕСКО у житлі, розповсюдження нашої програми, підтримка енергоефективних кредитів і на житло, ми зараз також розробляємо відповідні зміни, і в найближчий час, я думаю, що управителів ми точно залучимо до нашої програми з енергоефективності. І також думаю, що і ЕСКО-компанії – це буде наступний крок.

Що стосується закону, проекту Закону про комерційний облік. Тут я хотів би висловити деяке застереження. Тому що на даний момент в нас існує діючий закон про житлово-комунальні послуги, і існує проект закону про житлово-комунальні послуги. Наразі те, що Едуард Борисович розповідав, це проект закону на проект закону. І тут в мене є застереження, що дуже багато буде зауважень, те, що цей проект Закону не відповідає діючому закону. У нас уже наразі є відповідь від комісії, де комісія не погодила цей проект закону. Національна комісія, пан Машляківський, не погодила цей проект закону, тому що він не відповідає діючому. Ну, там, дійсно, визначення і термінологія дуже змінюється у порівнянні з діючим.

І також Антимонопольний комітет не погодив нам проект цього закону з цих же причин. Тому можливим рішенням було б все ж таки... От я щас

звертаюсь до наших шановних депутатів все-таки винести цей проект закону спільно з проектом закону про житлово-комунальні послуги і вже їх напрацьовувати разом, тому що до виходу закону, нового Закону про житлово-комунальні послуги, технічно ми, на жаль, не зможемо через процедуру уряду пропустити цей проект Закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це дуже важливе зауваження. Я думаю, сьогодні нам всім почути, що, дійсно, не можна... уряд ніколи не подавав законопроекти, які би базувались на проекті закону, який ще не вступив в дію. Тому уряд завжди орієнтується вже на діючі норми законодавства і порівнює позиції, які пропонуються, з діючими нормами.

Тому нам треба, депутатам, як я зрозуміла, надзвичайно активно попрацювати з тим, щоб довести закон на житлово-комунальні послуги до фінальної редакції. І подати його в кінці квітня в парламент для того, щоб доопрацьований, звичайно, для того, щоб не гальмувати процес встановлення обліку розрахунків за будинковими засобами обліку і так далі, і так далі. Тобто це є серйозне питання. Дякуємо.

Зараз я надаю слово пану Денису Гайовому, старшому банкіру Європейського банку реконструкції та розвитку.

Шановні колеги! Прошу не повторювати ті речі, які вже сказали ваші колеги, а зупинятись на інших проблемах, які ви бачите в своїй діяльності. І баченню їх вирішення.

ГАЙОВИЙ Д. Дуже дякую! Я постараюсь дуже стисло. Доброго дня, шановні колеги! Європейський банк реконструкції і розвитку по сектору на сьогодні має портфель близько 100 мільйонів євро і 40 мільйонів євро грантових коштів, про які вже казала Юрате, з Фонду партнерства з енергоефективності та довкілля у Східній Європі.

І ми на сьогодні хочемо видати ці кошти, да. І до прикладу, по місту Житомиру ми вже два місяці пробуємо видати ці кошти, да. І це просто живий приклад. Арештовують рахунки. Через суд Житомир знімає арешт. Потім ми повертаємось знову. От останнє, останнє – знову арештовані рахунки.

Які проблеми, да? Тобто перша проблема. Ну, Житомир погасив всі свої борги перед, самим скажімо, Європейським банком в частині комісії. Але за рахунок чого. Не за рахунок тарифу. Тому що в тарифі і в Житомирі, і у всіх інших підприємств на сьогодні фінансові затрати, фінансові витрати комісія не включила. І нам дуже важливо, щоб регулятор знайшов вихід з тієї ситуації, коли фінансові витрати по всіх підприємствах, які не тільки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фінансові витрати, ви маєте на увазі відсотки за кредитом?

ГАЙОВИЙ Д. Відсотки і комісія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, і комісії.

ГАЙОВИЙ Д. Тому що на сьогодні вони не включені. Фактично за них розраховуються муніципалітети. Це і за нашими кредитами, і за кредитами НЕФКО... Ну, для тих, да-да, абсолютно. Для інших, да, там, скажімо, для Світового банку, для KfW це менш критично, тому що Мінфін все рівно заплатить.

Для нас це критично, оскільки муніципалітет, він фактично зараз провадить обслуговування кредитів і це не може бути, це не є... (*назва англійською мовою*) не може бути так реально. Тому дуже важливо, щоб ми спільно з комісією, спільно з регулятором, спільно з Мінрегіоном знайшли якийсь вихід з цієї позиції спільно, звичайно, з парламентом.

По регулятору що? Ну знову ж таки той же приклад Житомира, ну інвестиційна програма. Звичайно регулятор затверджує інвестиційні програми, затверджується на рік. Інвестиційна програма за нашим кредитом 3-річна. Відповідно знову-таки ми попадаємо в ту ж саму проблему, да. Повернення кредиту 10 років, та ж сама проблема, де вони будуть брати кошти, щорічно затверджуючи тариф нам треба розуміти, що у них будуть кошти на повернення при видачі коштів.

Далі, повертаючись до арешту рахунків. Звідки він виникає весь час? Він виникає, звичайно, у зв'язку з тим, що "Нафтогаз", ми розуміємо, є пріоритетом, є 217 постанова, за якою кошти уходять на "Нафтогаз", це чудово, але в умовах нерегульованих старих боргів та нерегульована ситуація зі штрафами по "Нафтогазу", які "Нафтогаз" виставляє теплоенерго. Ми по факту маємо те, що на сьогодні тепло... ці ж самі і Житомир, і всі інші наші клієнти, фактично ледве чи не 100 відсотків кошти перераховують "Нафтогазу" і по факту у них не залишається коштів на зарплату, на електроенергію, не кажучи вже про реальне впровадження інвестиційних проектів. Дуже важливо це питання вирішити і ми бачимо, що уряду зараз є бажання це вирішити, бачимо, що і парламент з різних боків до того підходить, але ми би закликали продовжувати цю роботу, що це є системна проблема, за якою тягнуться всі інші.

Тому що необхідно вносити зміни, можливо, в 217-ту, ми дуже раді, що наші рахунки, ну рахунки за рахунками з МФО будуть захищені, але це тільки частина проблеми. По тарифоутворенню необхідно, щоб операційні витрати включалися повністю і інвестиційні витрати включались повністю. Руслан Леонідович сказав, що операційні тарифи зараз є на рівні затрати 0, а швидше затрати "мінус". Відповідно, якщо ви маєте тарифи на рівні затрати "мінус" і ви ще відраховуєте автоматично все за газ, то у підприємства залишається 0. Значна частина коштів підприємства, фактично це не є живі кошти, це є субсидії. Тут ще одна проблема, я думаю, тут і Гжегож потім

добавити, це є монетизація. Необхідно монетизувати якимось чином ці субсидії, тому що зараз це є протоколи, які формуються із запізненням, за що знову ж таки ТКЕ отримують штрафні санкції. І ці протоколи потім складно зараховуються Нафтогазом, про що я хотів би попросити Мінрегіон, можливо, від коментувати. Тобто вони зараховуються за борги попередніх періодів, і це знову нас повертає в те, що проблема, у тому числі, і в боргах попередніх періодів, і в боргах державного сектору, бюджету та за ТКЕ.

Ну, у ТКЕ більш критична, на наш погляд, ситуація, ніж у водоканалі. Але водоканал у багатьох, ну, зокрема, з точки зору тарифоутворення, стикаються з тими ж проблемами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

_____. А можна звільнити від оподаткування інвестиційну компоненту в тарифі? *(Сміх у залі)*

Ні, це таке, риторичне питання, але ж це може якось змінити картину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, по-перше, була така норма у нас завжди, що податок... може встановлюватися місцева пільга на податок на прибуток комунального підприємства. У нас така була можливість, коли орган місцевого самоврядування міг встановити пільгу. Зараз, я чесно скажу, не пам'ятаю, що написано в Податковому новому кодексі по цьому питанню, але був час, коли саме орган місцевого самоврядування, оскільки це – стовідсоткове надходження в місцевий бюджет податку на прибуток комунального підприємства, то інколи органи місцевого самоврядування встановлювали, і в нас був цей приклад, у нас по Україні були приклади, коли саме на інвестиційну складову комунальних підприємств органи місцевого самоврядування встановлювали пільгу. Мусимо просто подивитися, що зараз, чи є таке право у органів місцевого самоврядування.

Але таке вже було не раз. Але ми можемо звернути увагу на це, звичайно. *(Шум у залі)*

Дякую, пане Денисе, ви, дійсно, доповнили перелік проблем, з якими стикаються сьогодні інвестори. Ми їх, звичайно, записуємо всі, і в кінці нашої роботи, звичайно, підсумуємо і оголосимо.

Я надаю слово Євгену Миколайовичу Радченко, директору ДП "Центру розвитку державно-приватне партнерство. Прошу дуже саме центр поставитись...

РАДЧЕНКО Є.М. Дуже стисло...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... з пропозицій державно-приватного...

РАДЧЕНКО Є.М. ... візуалізація презентації. Тому те, що я не сказав, прописано буде там. Хочу сказати одне, що все, про що ми, як то кажуть, готували до цієї зустрічі, не зговорюючись, проблеми плюс-мінус вийшли близько схожі, тому це каже про те, що дійсно вони актуальні. Ну, я сьогодні більш... Можна наступний слайд, через один? Ще наступний. Тут на сьогоднішній день є бюджетне, кредитне та інвестиційне фінансування, тобто три джерела фінансування. Сьогодні дуже велику увагу приділили кредитним ресурсам, грантовим ресурсам, але я зупинюсь саме на приватних інвестиціях, вони мають достатньо багато спільного, але і окремі акценти, на яких я хотів зупинитися.

Сама головна проблема в кредитних ресурсів – це те, що вони мають обмежений ресурс і саме головне сьогодні, 90 відсотків, мабуть, комунальних підприємств – це колишні керівники, вірніше, сьогоднішні керівники - це колишні головні інженери. Тобто вони добре розбираються в залізі, але погано вміють управляти грошима, а це інший навик, який потрібно прививати і я тут абсолютно згоден з Сергієм, що оцей підготовчий

компонент, яким чином людям управляти грошима, це окремо те, що повинно бути, чому повинні навчатися сьогодні керівники комунальних підприємств. Тому в державно-приватному партнерстві треба використовувати вже навички приватного інвестора. Він вміє вже управляти грошима, тому його не треба цьому вчити. І треба цим сьогодні користуватися. І інший, ну, великий плюс, він не обмежений ні державними гарантіями, ні муніципальними гарантіями, тобто цей ресурс не має обмежень фактично.

Наступний слайд. Наступний слайд. Тут я одне, єдине, що хочу сказати, це те, що.... Ще наступний слайд. Що те, що проекти державного приватного партнерства дозволяють, саме головне, щоб це розуміли обидві сторони: і приватний інвестор, і державний партнер, тобто або комунальний, або державний. Це те, що всі об'єкти, які будуть модернізуватися, завжди по закінченню строку дії договору, залишаються в комунальній власності. На сьогоднішній день, на жаль, оцей простий принцип державного приватного партнерства дуже багато ми стикнулися, не розуміють люди на місцях. Тут я впевнений, зібралися фахівці, але це треба, як то кажуть, доносити до тих, хто приймає, ініціює ці рішення на місцевому рівні.

Наступний слайд. Ну тут статистика, про яку всі казали.

Наступний слайд. Що я хотів би тут звернути увагу, що проект державно-приватного партнерства, як правило, реалізується в сферах, де, як правило, управляє монополіст держава. І більшість як ми бачимо з цієї статистики, ініціатив, які ідуть з муніципалітетів, це саме в напрямку системи водопостачання, водовідведення та тепlopостачання. Тому ми сьогодні так багато саме на цю тему дискутуємо, як то кажуть, цифри кажуть самі за себе.

Наступний слайд. З законодавчої точки зору в проектах державно-приватного партнерства на сьогоднішній день в Україні зроблено дійсно достатньо багато. Тому яким чином підготувати, структурувати проект, немає питань, питання є: яким чином його утримати, цей проект і яким

чином повернути інвестиції. Тобто сьогодні внесені зміни в Закон "Про державно-приватне партнерство", він буквально нещодавно був підписаний, ось-ось буде опублікований і там з травня місяця, якщо я не помиляюся, вступить вже в дію.

Наступний слайд. Я зупинюсь саме на проблемах. Проект підготовки державно-приватного партнерства, як і проект, кредитний проект, він має достатньо довгий строк підготовки, тобто це 2, а інколи і 3 роки, достатньо прирівняний і в проектах, які готуються ЄБРРом, ЄІБом і Світовим банком. Тому за цей час, як правило, міняються у нас декілька Кабмінів, хтось міняється на рівні муніципалітету і інколи проекти починають, як то кажуть, ініціювати з нуля, вже пройшовши половину шляху.

Це одна з таких великих, з моєї точки зору, глобальних проблем.

Але я хотів би ще зупинитися дійсно тут на цьому понятті ТЕО, ще раз підкреслити, тому що дійсно це сьогодні важливо. Те, що європейці називають ... *(назва англійською мовою)*, в Нацкомісії це називається інвестиційна програма, в держекспертизі це називається ТЕО, як перша стадія проектування. Оці три однакові поняття зовсім по-різному трактуються, і тут згадується анекдот, що Карл Маркс і Фрідріх Енгельс: "Это не муж и жена, это четыре абсолютно разных человека". Так тут всі три поняття повинні бути однією цілою складовою, і одне повинно витікати з іншого, а не трансформуватися те вліво, те вправо, тому наша, як-то кажуть, телега і стоїть, бо це лебідь, рак і щука в нас виходить.

Наступний слайд. Ну, наступний слайд, він достатньо такий об'ємний. Це – проблема нашої судової системи і нестабільність, політична нестабільність. Я хочу сказати, що в нас, знаєте, як таке правило вже: один мер ініціює проект державного приватного партнерства, наступний обов'язково всю свою передвиборчу програму складає на тому, що повернемо все назад в комунальну власність. Тому в нас достатньо багато проектів державного приватного партнерства в Україні ініціювалося, і така достатньо

велика кількість розірбувалася. Тобто вони мають термін, строк дії міського голови як правило, за рідким виключенням. Розривають їх, звичайно, через суд, це, як то кажуть, це вже хто більше домовиться.

Наступний слайд. А от на цій проблемі я трошки хотів би зупинитися, буквально, одну хвилинку, тому що тут трошки відрізняється, що до цього обговорювалося. Це надання ліцензійних умов. На сьогоднішній день Законом "Про державне приватне партнерство" передбачено ще доповнення, доповнено ще два види договорів як інструментів реалізації ДПП. Тобто я ще раз там хотів сказати... Закінчую. Це те, що передбачено: концесія і управління з обов'язками інвестування. На сьогоднішній день, якщо взяти умови ліцензування в НКРЕКП в тепловодопостачанні, то ліцензії можуть надаватися тільки або якщо ви є власником майна, або орендарем. Все! А інвестиційний договір – це саме є концесійний договір,

Тому оце й питання, що в нас немає на сьогоднішній день інвестицій, тому що в нас концесіонер не має можливості просто-на-просто взяти ліцензію. Тобто це треба обов'язково сьогодні на цьому акцентувати увагу, бо договір вступить в дію в травні місяці, і нас на сьогоднішній день ні один концесіонер в тепловодопостачання прийти не може, бо не може взяти ліцензію.

Наступний слайд. Ну, це знову ж таки, це досвідченість тих людей, які повинні ініціювати ці проекти. Тобто це навчання, семінари, органи, засоби масової інформації. Тобто це повинна бути потужна така інформаційна кампанія для того, щоб люди не боялися. Що приватний партнер, це не є якийсь грабіжник. Але вони повинні розуміти, що це не Дід Мороз, який прийшов, ввалив мішок грошей і нічого назад не повертає. Тобто люди це повинні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Євгене тут ми це розуміємо. Давайте ми просто будемо говорити про те, що ну, найкраща реклама ДПП, це успішні практики, правильно?

РАДЧЕНКО Є.М. Успішні. Да, абсолютно правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ми не будемо агітувати людей за щось, якщо ми не можемо підтвердити гарної практики впровадження.

РАДЧЕНКО Є.М. Абсолютно, абсолютно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому давайте не будемо зараз це питання розводити. Ми розуміємо, про що йдеться. Ви ще хотіли сказати про щось?

РАДЧЕНКО Є.М. Ще буквально один слайд.

Ми зараз, на сьогоднішній день спільно з громадською організацією "Платформа розвитку публічного партнерства" підготували ну, такий проект, сьогодні подали на декілька грантових програм для фінансування його. Це проект PPP Web Portal. Він, ну, це знову ж таки один з інструментів, який допоможе не тільки інформувати і навчати, а саме головне, систематизувати ті бажання, які сьогодні є в державі, в муніципалітеті.

І це могли б побачити приватні інвестори, як то кажуть, у відкритому доступі. А не так, що я сьогодні прийшов до міського голови і кажу, а давай тут потихоньку с тобою распилим наш водоканал або тепломережу. Тобто ці проекти повинні готуватися і десь публікуватися. Так воно сьогодні є по факту, на жаль. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякуємо! Дуже важлива і корисна пропозиція. Шановні колеги! Прошу, зараз надаємо слово керівнику проекту,

швейцарсько-українського проекту "Підтримка децентралізації в Україні"
пані Петрі Відмер.

ВІДМЕР П. Дякую, що надали мені можливість висловитися. Я можу повторити все, що мої колеги зараз вже сказали, тому я приєднуюся до їхніх слів.

По-перше, я хочу все ж таки зупинитися на певних рисах, які відрізняють саме швейцарські проекти, проекти швейцарської допомоги, які проводяться в Україні. Ми маємо стратегію співробітництва, що розрахована на 2015-2018 роки, це стратегія співробітництва між швейцарською конфедерацією та Україною. І за цією програмою, за цією стратегією ми маємо 100 мільйонів швейцарських франків допомоги, у тому числі у вигляді грантів. Ми користуємося комплексним підходом, тобто ми звертаємо увагу як на сторону постачання, енергопостачання, так і на сторону попиту, тобто населення. І відповідно ми також у наших програмах займаємося питаннями регуляторної бази, нормативної бази, про що сьогодні вже говорили. Також ми займаємося фінансовими механізмами, як надати доступ до фінансів приватним компаніям. І, безумовно, ми надаємо допомогу муніципалітетам, муніципальним органам у фінансуванні комунальних підприємств. Так, у наших проектах ми також стикаємося з тими питаннями, про які сьогодні вже йшла мова, вони стосуються засобів обліку, тобто облік споживання енергоресурсів, а також інших... також, також енергоефективності будівель. Також для нас питання встановлення тарифів є дуже складним. Воно нам дуже заважає працювати і так само як і питання, що стосується цих боргів на користь "Нафтогазу", які виникли в муніципальних комунальних підприємств.

Також в нас є дуже велике питання, що стосується ПДВ, Швейцарія, уряд Швейцарії надає гроші у вигляді грантів, тому з них не може бути сплачений ПДВ.

Хочу я зараз сказати, що питання енергоефективності житлових будівель та питання децентралізації вже сьогодні мої колеги на них зупинялися, це були колеги з Європейського Союзу та з програми DESPRO.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, логічно виходить, що пані Відмер взяла на себе роль модератора і фактично передала вже слово наступному доповідачу.

Давайте тоді саме так і поступимо, і зараз послухаємо пана Гжегожа Гайду керівника проекту Міжнародної фінансової корпорації, який, можливо, продовжить просто логічно тему пані Відмер.

ГАЙДА Г. Дякую.

Я хочу сказати буквально декілька слів і, звичайно, не хочу входити в деталі. Я хочу прокоментувати ту ситуацію, яку ми бачимо сьогодні. Дійсно ми бачимо, що житлово-комунальний сектор України не є на сьогоднішній день дуже привабливим для залучення інвестицій. Для цього я хочу сказати, що є дві причини.

Перша причина, це є те, що ми маємо в цьому секторі відсутність реформ і ці реформи, вони, звичайно, не проводились 20 років, вони ще роблять цей сектор насправді таким ще радянським сектором. І тепер те, що ми бачимо сьогодні, результат початку впровадження процесу реформування. Тобто впровадження ринкових цін на енергоносії і початок впровадження нових способів управління у цьому секторі, він створює враження такого не порядку.

Але я хочу сказати, що це є насправді непоганою ознакою. Я хочу підкреслити, що, звичайно, бачимо не порядок і бачимо, що тут є проблеми, але це є результат тих змін, які всі ми бачимо і знаємо, що вони ведуть в правильному напрямку. Тобто я закликаю не зупинятися на шляху реформ і довести їх до кінця.

То тепер сказати трошки більш по суті. Якщо іде мова про житловий сектор, я дуже рад тим реформам, які здійснені саме в 15-му році і дали можливість багатьом з власників багатоквартирних будинків, а також власником одноквартирних будинків, тобто індивідуальні забудови, отримати можливість інвестування в свої будинки. Ніхто інший як самі власники виступають як інвестори для залучення інвестицій якраз саме в сектор будівель. Тобто коли ми говоримо про залучення інвестицій в сектор ЖКГ, ми в секторі ЖКГ маємо сторону попиту, тобто будинки, де споживаються ресурси, і ми маємо сторону постачання, тобто комунальні підприємства, як і це, ресурси поставляють людям. Якщо ми ідемо до будинків, до сектору споживання, там жодного іншого інвестора як самі власники не може бути. І тут я хочу прокоментувати слова, які були висказані паном Магльованим про залученню ЕСКО сектора житлових будинків.

Я хочу виразити, ну скептицизм серйозний про залучення ЕСКО та управляючих компаній в цьому секторі. Ми в Європі такого досвіду, практично, не маємо. За винятком Німеччини, де відбувалася приватизація житлового фонду, в Східній Німеччині, і з винятком однієї компанії, яка зробила там декілька будинків у Литві. Тобто... У Латвії, перепрошую. Тобто я, чесно кажучи, не хотів би казати, що це буде механізм вирішення, суттєвого вирішення проблем, які в нас є.

Беручи досвід країн Центральної Європи, ми бачимо лише один шлях вирішення проблем в будинках, це є залучення коштів самими мешканцями цих будинків. Таким чином це зробили всі успішні країни, з якими ми можемо... хочемо порівнятися. Я би закликав не придумувати інші механізми, як ті, які вже показали свою можливість працювати.

Тепер коли говоримо про сектор постачання ресурсів. Там ми маємо ситуацію, я хочу тут сказати декілька слів про те, що сказав мій колега Денис з ЄБРР. Ми маємо ситуацію у цьому секторі, яку треба негайно вирішити. І

вирішення цієї проблеми вимагає від уряду і від парламенту України ключових і непопулярних рішень: ми маємо впровадити тарифи, які дійсно відповідають вартості наданих послуг, і це має бути зроблено насправді. Тобто ми вже не можемо гратися вже з населенням у ці "тарифні ігри", бо це доведе до банкрутства весь цей сектор.

Ми маємо теж ввести дисципліну. Ми сьогодні щось сказали про те, що хтось арештує рахунки, але ми не сказали, чому арештуються рахунки. Ну, я відкрию, мабуть, цю таємницю. Не було дисципліни, фінансової дисципліни в цьому секторі за як мінімум 10 років, коли я працюю в Україні. Тобто механізм управління цим сектором був такий, що можна не платити, а все рівно держава заплатить "Нафтогазу" за весь газ, який був спожитий в цьому секторі. На жаль, це є, ну, така гра, популістська гра всіх попередніх урядів, з якою ми, ви всі тепер маєте впоратися. І ми, звичайно, хочемо вам в цьому допомогти. Для того потрібно реструктуризувати ці борги, але треба теж реструктуризувати самі підприємства. Вони не можуть залишитися так, як вони є. Вони зачасти неефективні, змінилися умови, в яких вони працюють. Вони мають пройти процес реструктуризації. І мають реструктуризуватися відносини на цьому секторі, які будуть брати до уваги факт, що ми маємо приватну власність на житло, що маємо окремі підприємства з теплопостачання. Це ми не маємо вже ЖКГ, як колись, ми маємо окремі бізнес-інститути.

І я хочу сказати, що цей процес вже почався з "Нафтогазу". "Нафтогаз" на сьогоднішній день почав продавати звичайно, як ринкова компанія. Я би хотів, щоб всі підприємства ТКЕ, які є в Україні, почали працювати саме так, як працює "Нафтогаз", зі своїми клієнтами, щоб ввелися такі самі жорсткі умови для клієнтів ТКЕ, щоб цю дисципліну навести в цьому ланцюжку: від виробництва газу, через постачання його, через виробництво тепла, постачання і продаж фінальним мешканцям.

Ну, я хочу сказати, що я вірю в те, що ми з вами до цього дійдемо, бо я бачу, що тут є команда, якраз і в уряді, і в парламенті, яка прагне цих змін і хоче довести країну до нормального стану. Тобто я впевнений, що це все вдасться. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, пане Гжегоже.

Я хочу зараз надати слово представнику міста, який вже впроваджує ці проекти, Кітаніну Віктору Олександровичу, директору департаменту комунального господарства Харківської міської ради. Віктор Олександрович, ви, будь ласка, так само скажіть, за рахунок чого у вас є кращі практики, про які я знаю, ви готові говорити? А також сказати, що вам бракує сьогодні, щоб ви більш інтенсивно розвивались?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Присаджуйтесь до мікрофона.

КІТАНІН В.О. Но я хочу встать и буду громко говорить. Все услышат. Нет, я буду хорошо говорить.

Уважаемые депутаты! Действительно, Харьковский городской совет, наверное, является самым эффективным советом, который занимается энергоэффективностью.

У нас есть единственный на Украине научно-технический совет, который существует более шести лет, где ведущие ученые Харькова, которые имеют большой практический опыт, помогают нам избрать тему работы в данном направлении. Я назову вам только цифры.

За счет оборотных средств коммунальных предприятий, а также средств городского бюджета, за 6 лет вложено в энергоэффективность 375 миллионов гривен. В результате чего была достигнута эффективность и удалось сэкономить более 247 миллионов гривен. Эта работа продолжается.

Но есть "но". Здесь все сегодня говорят об инвестпроектах. Да, это дело хорошее. Мы на главных насосных станциях города Харькова, помните печальный опыт города Харькова в 1995 году, где мы 2 месяца жили без воды и стоки по улицам текли? Мы взяли 6 лет назад кредит у Мирового банка на 5,5 миллионов долларов. До 31 декабря 2014 года его успешно освоили.

И хочу, чтобы вы слышали цифры. В результате этого проекта энергоэкономичность употребления электроэнергии снизилась в 2,7 раза. Еще раз говорю, в 2,7 раза!

ГОЛОС ИЗ ЗАЛУ. Это где ..... ?

КИТАНИН В.О. На канализационных станциях. Ну, представляешь? Один насос потреблял полторы тысячи киловатт в час на главной насосной станции. Сегодня потребляет 530 киловатт. Окупаемость проекта – 3,7 года. И мы сегодня, вот мы говорили о Мировом банке, мы очень плотно работаем с наукой и в этом году пытаемся освоить в первую очередь проектом Мирового банка на 235 миллионов долларов. Вот консультанты здесь сидят, знают, мы очень плотно работаем.

Но возникает проект, проблемы, первые проблемы. Мы здесь говорили о Фонде энергоэффективности. Нацкомиссии здесь. Только за счет канализации и этого проекта, который я назвал, за прошлый год сэкономили электроэнергии на этих же станциях на 11 миллионов гривен. Удешевили в одну единицу продукции, правильно? Нацкомиссии здесь, налоговая здесь и эффект какой? А мы же дальше работали и эти деньги, которые... экономии, мы их не давали на премии, на зарплаты, а как оборотные средства пытались вложить и далее. Я вот не один год слышу, вот хорошо Лена Валентиновна знала, органы местного самоуправления. Очень ей большое спасибо за это и что дала мне слово. От всех министров, начиная с Кучеренко, я слышал – в

год в этом бюджете на энергоэффективность 20, 25; Близнюк кричал – 50 миллиардов гривен, а где же €? Ни одной гривны из государственного бюджета на столичный город Харьков не пришло. Это раз.

Второе. Я хотел бы, чтобы агентство энергоэффективности, профильное министерство в конце концов определилось как создать, и Нацкомиссия конечно, Фонд энергоэффективности. Если вы взяли на себя право формировать тарифы, то кроме инвестсоставляющих нужно энергоэффективность. Мы в наследство от Советского Союза имеем самые энергоемкие предприятия жилищно-коммунального хозяйства. Я вам скажу, в Харькове нет своей воды, мы должны 135 километров из Краснопавловки качать и 55 – из Кочатка. Там вот мы сейчас работаем с банком уже европейским, чтобы взять 20 миллиардов евро, то есть, я прошу, миллионов, оговорился, я волнуюсь, извините, пожалуйста, 20 миллионов евро и направить их тоже на замену всех насосных станций. Мы тоже много делаем: регуляторы частоты оборотов двигателей применяем. Вы же знаете, город строился хаотично. 16-этажка, рядом давление, регуляторы давления на линии. Намного удастся снизить и количество аварий. Вот сегодня я уезжал в Харьков, то есть с Харькова сюда, мне доложил диспетчер: всего 15 течей на улицах города Харькова стало. Это говорит, что мы боремся и с утечками. Но есть одно: оборотные средства. Я еще раз прошу депутатов Верховного Совета, Алена Валерьевна, вас, как вот человека в этом деле очень настойчивого, я вас знаю не один год. Вы знаете, вот с ее участием и с участием всех банкиров Мирового банка мы в Академии городского хозяйства в 2009 году провели первое заседание техсовета – и довели всем банкирам, что Харьков – город науки, и мы можем все сделать, но дайте нам: первое – инвестиции, и второе – оборотные средства.

Вы извините, я немножко волнуюсь, но я бы еще раз хотел обратиться и к профильному министерству. Уважаемые коллеги, давайте мы... Когда я сюда приехал, я послушал всех... Красивые картины. Каждый встает и

говорит: "Мы разрабатываем проект закона". Подождите, а когда эти проекты будут? А вот мы там, внизу, один на один с жильцами, которые приходят и спрашивают: "А как же нам дальше жить?" А вот, я и говорю, энергоэффективность – она позволит снизить затраты на выработку одной единицы продукции.

Вот скажите, второй вопрос. Вот мы сегодня прошли все уже экспертизы Мирового банка и так далее. Но тут же опять: распределенный в тепловых сетях, который полгода действует. И тут инвестсоставляющая, и куда ни кинься – сплошные ограничения. Уважаемые депутаты, вы ведете профильную комиссию. Мы тоже готовимся к сессии городского совета, и я вот по энергоэффективности отчитался на всех депутатских комиссиях. Вот агентство энергоэффективности не даст соврать, я и с председателем говорил в ноябре, и с первым замом. Ни в одном городе Украины нет такой программы энергоэффективности, мы ее и в этом году продлили на пять лет. Есть заделы и есть наработки. Я ображаюсь к вам: помогите нам сделать жилищно-коммунальные хозяйства инвестпривлекательными.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо дуже, ми вас почули, Віктор Олександрович.

Я... У нас буквально залишилось ще пару доповідей. Я прошу, давайте ми ще їх послухаємо, а потім будемо... обмінюємося репліками. На жаль, ми трошки затри малися в нашому обговоренні саме тих питань, які стояли у порядку денному комітету, і трошки вибилися з графіку. Але все ж таки ми дамо слово тим, хто просився на це слово і кого ми із задоволенням послухаємо.

Денис Прусаков, координатор проектів співробітництва Шведського агентства з питань міжнародної співпраці та розвитку (Sida) в Україні. Будь ласка.

Де?... *(Шум у залі)* А! Ой, вибачте! Да, дійсно, це я помилилась, вибачте, будь ласка.

Пані Анастасія Харлан – бізнес-аналітик Європейського інвестиційного банку. Прошу дуже.

ХАРЛАН А. Добро дня! Дякую за запрошення.

Я підтримую, зі свого боку, колег щодо того, що було дуже цікаво бути присутніми на подібному зібранні і обмінятися думками щодо існуючих проблем і питань, які виникають у реалізації проектів.

Зі свого боку, хотіла б зазначити, що наш банк має підписані програми, і про них зазначало Міністерство регіонального розвитку, це три програми, але їхній стан реалізації на сьогоднішній день... це більше відноситься до початкового. Тому, практично, інплементацийних проблем на сьогоднішній день ми ще не маємо, ми тільки уважно дослухаємося до тих... до того досвіду, який мають наші колеги, аби не мати тих помилок.

Стосовно питань, які були... яких торкалися на початку по затримках з реалізацією програм, це також відображено в тих матеріалах, які роздані. Хочу звернути вашу увагу, що програма ... (назва іноземною мовою) це надзвичайна програма з відновлення України на 200 мільйонів євро. Це унікальна програма на сьогоднішній день, яка є унікальною для нашого банку, для Євросоюзу, так і для України. І тому в контексті її практичної імплементации обидві сторони стикаються із серйозними питаннями її адаптації, і, фактично, опрацювання нових процедур як для українського боку, так і з боку нашого банку.

Ми в цьому контексті високо цінуємо ті зусилля, які докладає Міністерство регіонального розвитку в реалізації цієї програми, і сподіваємося, що надалі ця програма матиме успіх і матиме той ефект, який вона першочергово має на меті.

Стосовно програми муніципального розвитку інфраструктури, хотіла б зазначити, що ми очікуємо також питань аби ті проекти, які ми плануємо фінансувати, включались би в інвестиційну складову регулятором. Ми

намагаємося готувати ся до цього питання. З іншого боку, хотіла б зазначити, що наші експерти технічні зазначають, що як і в досвіді Європейського Союзу, тарифи не можуть збільшуватися безкінечно, і є певна грань і межа. З урахуванням цього, стандартний підхід банку – це спочатку сформулювати стратегію розвитку для конкретного міста, для конкретної системи. Ця стратегія повинна... зазвичай вона включає в себе питання зменшення тих "потерь в сетях" і... витрат в мережах, так! І питань енергоефективності. Ми розуміємо, що наші системи що тепло забезпечення, що водозабезпечення, вони були побудовані в умовах, коли енергія нічого не коштувала. Зараз ми живемо в інших умовах, і тому ці системи вимагають певної оптимізації. І зусилля консультантів, які готують проекти, вони спрямовані саме на знаходження балансу між оптимізацією систем і тими прийнятними інвестиціями, які зможе в собі нести тариф. Ми бачимо, що ця програма буде інтенсивно насичена технічною допомогою, інвестиційними грантами. І також для цього є ті ресурси, про які зазначали раніше колеги.

Я б хотіла подякувати за увагу. Якщо є питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надзвичайно дякуємо вам за той ваш коментар останній, стосовно того, що мають бути стратегії розвитку певного населеного пункту, підняття економіки. І також в контексті цього і зміна інвестиційного клімату для підприємств житлово-комунальної сфери. Тому що, дійсно, тарифи підвищуватися безкінечно не можуть, має запрацювати ефект все ж таки ефективності в процесі виробництва. Дуже дякуємо за це.

Я би хотіла останнім надати слово, я маю на увазі з тих, хто в нас був попередньо записаний, заступнику директора Департаменту з питань державного боргу, міжнародної діяльності та фінансових установ Рахункової палати України Мамишеву Андрію Валентиновичу. Дуже цікавий досвід. Я чому на останнє, хоча був він раніше у нас записаний, я на останнє залишила його виступ, тому що ми зараз всі чули про досвід, про впровадження і так

далі, але нам як комітету було надзвичайно важливо почути думку саме нашого контролюючого органу, який для нас, депутатів, проводить оцінку використання і бюджетних коштів, і впровадження бюджетних програм. Тому ми попросили саме Рахункову палату проаналізувати те, як впроваджувались міжнародні проекти з їх точки зору.

І дуже дякую вам за і ваш звіт, ми його сьогодні отримали. На жаль, ще не мали можливості ознайомитись. Тому просимо дуже, поділіться з нами вашими висновками.

МАМИШЕВ А.В. Шановна Альона Валеріївна, шановні народні депутати та запрошені! Від імені Рахункової палати я уповноважений сьогодні представити результати проведеного нещодавно у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства України аналізу запровадження та реалізації проектів, які виконуються цим міністерством за рахунок позик міжнародних фінансових організацій.

Я хочу буквально два слова сказати, що Рахункова палата дуже багато уваги приділяє проектам міжнародних фінансових організацій саме тим, які, значить... які кошти надходять до державного бюджету. Відповідно, відображаються в державному борзі і в гарантованому борзі.

Тому у зв'язку з цим дуже важливо розуміти, що при використанні ... при виконанні цих проектів необхідно дотримуватися графіків і не допускати затримок, тому що держава сплачує кошти за обслуговування державного боргу і гарантованого державою боргу. У зв'язку з цим я сьогодні хочу сказати, що Рахункова пала нещодавно охопила усі шість проектів, які реалізовувалися за фінансової підтримки Світового банку та Європейського інвестиційного банку. Це ті проекти, про які на початку слухань доповідав Роман Сергійович, заступник міністра. *(Шум у залі)* І три про... Європейського інвестиційного банку. Це...

Я можу ще раз, буквально, їх назвати. Це перший проект розвитку міської інфраструктури, другий проект розвитку міської інфраструктури, підвищення енергоефективності в секторі централізованого постачання України, це всі проекти Світового банку. Також три проекти – розвиток системи водопостачання і водовідведення у місті Миколаїв, надзвичайна кредитна програма для відновлення України і програма розвитку муніципальної інфраструктури, це проекти Європейського інвестиційного банку.

Зазначені проекти знаходяться на різних стадіях реалізації. Рахункова палата досліджувала фактичний стан їх виконання. Який головний висновок зроблено за результатами цього аналізу? Мінрегіон як відповідальний виконавець проекту, для фінансування яких протягом 2008-2015 років, тобто за останні сім років Україною залучено від міжнародних кредиторів, цих, яких я назвав, понад півтора мільярда доларів США, не забезпечило їх ефективного впровадження. Використання запозичених коштів у передбачених обсягах не забезпечується, заплановані терміни впровадження проектів не дотримуються, підвищення якості та надійності послуг з водопостачання, водовідведення та теплопостачання відтермінується. Як наслідок, існує ризик неефективного використання запозичених фінансових ресурсів.

Ну, у нас є конкретні приклади по затримках окремих проектів, які реалізуються. Ми їх наводили в нашій інформації. Вони, до речі, є у вас в роздаткових матеріалах. Я хочу кілька слів сказати про причини такого стану.

За висновками Рахункової палати, Мінрегіон та інші органи влади, які були причетні, підготували проекти із порушенням встановлених вимог і недоліками. На підставі неякісно підготовлених проектів урядом і були прийняті рішення про здійснення державних запозичень для їх фінансування. Процедури на підготовчому етапі проектів проводилися із затримками та не в

повних обсягах, що заклало ризики незабезпечення своєчасного та ефективного виконання проектів. Як наслідок, відтермінувалося набрання чинності проектами, зокрема, Світового банку і, отже, початок робіт.

Передбачена тендерна та проектно-кошторисна документація для комунальних підприємств не розроблена. Остаточний відбір підприємств для участі у проектах не завершений і триває до цього часу.

Через неналежну підготовку проектів Світового банку, їх реструктуризація розпочалася вже через рік після запровадження. В результаті за проектом щодо теплопостачання передбачено скасувати частину позики в обсязі 66 мільйонів доларів та зменшити кількість підприємств-учасників з 10 до 8. Головні причини, на думку Рахункової палати, через які підготовка та реалізація проектів затримувалася – це недоліки функціонування, створеної Мінрегіоном, системи управління та контролю за виконанням проектів, а також не повне дотримання ним вимог, встановлених нормативно-правовими актами. Ну, от, зокрема, це дуже важливе питання, що координатор проектів, який несе відповідальність за їх підготовку і реалізацію в міністерстві змінювався кожного року на протязі цих семи років. Це негативним чином вплинуло на реалізацію цих проектів.

Міжвідомча робоча група з координації та контролю за ходом підготовки та реалізації проектів розвитку житлово-комунального господарства населених пунктів у 2015 році взагалі ліквідовано.

Реалізація проектів розпочата і здійснюється із значними відставаннями від запланованих років, оскільки відтермінувалося проведення тендерів і не уклалися передбачені контракти. Ну, я можу тут говорити ще конкретні приклади, ми про них звітували. Ще одна проблема, на яку з... значить, на яку звернули увагу під час аудиту цього заходу аудитори, це те, що консультантами залученими Мінрегіоном для управління проектами, що фінансуються за рахунок позик Світового банку не забезпечено належного та повного виконання відповідних завдань і

обов'язків. Причини, на нашу думку – це нездійснення з боку міністерства належного нагляду та контролю за діяльністю консультантів, а також неврахування пропозицій Рахункової палати щодо, ну, за результатами попередніх контрольних заходів. Як наслідок, Мінрегіон і Мінфін не забезпечили належного фінансового супроводження діяльності за проектами, і використання коштів у передбачених законами про бюджет обсягах не забезпечувалося також.

Я хочу сказати, що Рахункова палата за результатами цього аналізу надала уряду і міністерству конкретні пропозиції для усунення недоліків, особливо в частині посилення ролі координатора в реалізації цих проектів. Я дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Ну, такі, серйозні висновки, негативні, але, в принципі, ми чули це і сьогодні, що затримувалися роботи. Дійсно, питання менеджменту, управління є надзвичайно серйозні. Ми знаємо, як змінювались у нас міністерства, як в нас змінювався кадровий склад цих міністерств і так далі протягом всього цього періоду, що ви назвали. Звичайно, що це відкладало свій наслідок на реалізацію проектів.

Шановні колеги, у нас з вами, в принципі, закінчено перелік виступів, які були заплановані. Я зараз прошу дуже всіх, хто має бажання висловитися зараз, дуже коротенько в якості репліки, побажання або, можливо, того, що ми не чули, зараз сказати. Я, звичайно, хотіла би надати перше слово нашим депутатам, які є тут від комітету. Ви були присутніми під час цього слухання, можливо, ви зараз хотіли би висловити свої якісь думки стосовно цього. А далі, будь ласка, всі, хто має ще бажання буквально коротенько висловитись, руку, і я буду бачити і давати слово. Прошу дуже.

Олександр Олександрович, будь ласка.

МАРЧЕНКО О.О. Я використаю час. Мені дуже приємно спілкуватись. Я зустрічався з деякими представниками міжнародних фінансових інституцій. Хочу подякувати, що ви є. Пан Гжегож, я хочу сказати, що Україна інвестиційно приваблива для фінансових інституцій Європи. У нас непочатий край роботи. Дякую Рахунковій палаті, пан Андрій. Якщо ми бачимо сьогодні ситуацію, в нас складається бюрократична машина, яка ми навіть сьогодні з європейськими грошми перебороти не можемо. В цілому, Едуард Борисович, це вас не зачіпає в ці як по великому. Але я прошу представників європейського, тут що я почув проблема яка сьогодні. Нам необхідно чим пошвидше імплементувати проекти будь-які, які є, з європейським законодавством. Допоможіть нам зробити, щоб усунути чиновника бюрократа з затягуванням. Тоді ми, дякуючи Віктору Олександровичу, краще будемо використовувати ваші гроші і краще будемо повертати.

Бо дійсно я згоден з пані Оленою, яка сказала: тарифи не резинові, і тут зустріч була, коли водоканали заплакали, що вже мінус 42 відсотки споживчий кошик зменшився в них і про це треба не забувати. Зрозуміло, що ті технологічні втрати, які в нас доходять до 45 відсотків, ви в своїх імплементованих проектах повинні нам давати такі умови, щоб ми про них забули. Я згоден з вами, що сьогодні прибуток, це головна складова. Є проблема, допомагайте.

І в мене є питання, якщо є представники Європейського банку реконструкції розвитку, я задав би питання: а чому так сертифікати на інвестиційні проекти, тобій на будівництво доріг сейчас пересунулися з 56 діб доходять в Україні до 150? В мене будівельники доріг скаржаться – як будувати дороги, коли ви в них вимиваєте все.

_____ . Конкретно на це питання відповідь я не дам, оскільки я займаюся муніципальними проектами, а це у нас інший

департамент, департамент інфраструктури. Але я перекажу це питання Марку Магелецькому.

МАРЧЕНКО О.О. Ну це не порядок, це не порядок, коли ви 156 днів по сертифікату оплаченому не оформляєте надходження інвестицій, це є неправильно. Це те, що говорив пан Андрій, але треба умови пред'являти не тільки до Віктора Олександровича, до українців, які можуть робити, українці можуть, будуть і зроблять при допомозі європейських грошей. Допомагайте перебороти українського чиновника, створіть зрозумілі правила, які сьогодні є, щоб ми могли оформити, і Мінекономіки підтримало, і НКРЕКП не забивало там в тарифи, не вимивали ресурси, і Мінрегіон... наш Мінрегіон просто став простою транзитною сервісною організацією, яка сформує для органів місцевого самоврядування для нашої тепломережі, водоканалу такі умови, які будуть брати кредити, використовувати і швидко повертати гроші. Це не складно, тільки усунути саму головну складову. В цьому потрібна допомога.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Сергію, будь ласка.

ГОРБАЧОВ С. Дякую, Альона Валеріївна.

Ще три питання, які не були висвітлені. На жаль, може, просто вони якось ... вони просто на поверхні не лежать, але треба про них сказати,

По-перше, Закон України... проект Закону про регулятора новий. Значить, там треба передбачити, бо це дуже важливо для використання ... для наших проектів. По-перше, можливість для регулятора бути стороною відповідних угод кредитних або субкредитних угод для того, щоб гарантувати відповідний рівень тарифів для повернення кредитів. Це дуже

важливо в положеннях цього немає, але ж в законі це може бути якимось передбачено.

До того ж, обов'язкове, значить, правонаступництво нового регулятора по відношенню до НКРЕКП, яке зараз існує, бо це дуже важливо для виконання тих угод, які вже були укладені і по яких НКРЕКП виступає гарантом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А скільки таких угод, може НКРЕКП сказати?

ГОРБАЧОВ С. Та багато.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки таких угод, де ви виступаєте гарантом по угодам кредитним? *(Шум у залі)*

ГОРБАЧОВ С. ... стороною.

МАШЛЯКІВСЬКИЙ Р.Л. ... це договори, які були підписані у листопаді 2014 року, це підприємства, які приймають участь у проекті "Міська інфраструктура-2" і теплопостачання.

Всі інші кредити, які залучалися підприємствами на місцях, наприклад, те саме "Житомиртеплокомуненерго", про яке сьогодні говорили, вони не зверталися до комісії і жодне з цих підприємств не ставило комісію до відома на час залучення кредиту. Тому всі, що були... всі, що до 2014 року кредити, залучені під місцеві гарантії, до комісії такі підприємства не зверталися.

У той же час комісія пішла на те, щоби кредити, які реалізовувалися за кошти Світового банку в рамках міської інфраструктури один всі були включені до тарифу у вигляді прибутку, не як амортизація. Тобто ми маємо зараз тільки... 14-й рік там здається 5 підприємств по теплопостачанню і 8 підприємств по водопостачанню, водовідведенню.

ГОРБАЧОВ С. Дякую вам ....., за коментар, але є ще угоди в енергосекторі, і ви знаєте про це, бо ви працювали в НКРЕ до того, і ви знаєте, що там є РТР-one і РТР-two, і кредит KfW, який також фінансувався по цій самій схемі, гарантом виступав, чи не гарантом, а принаймні стороною виступала комісія, яка принаймні якимось чином гарантувала достатній рівень тарифу для повернення.

МАШЛЯКІВСЬКИЙ Р.Л. Так, і якщо маленьку ремарочку, ми здається вчора, так ми зустрічалися з представниками ЄБРР, так ми спільно з ними взяли для себе поставили завдання зробити аналіз і реєстр тих підприємств, які приймали участь в ЄБРР, які знаходяться поза відома комісії на сьогоднішній день, тому що ми не знаємо цих підприємств. Поки що ми знаємо три підприємства, це Івано-Франківськ, Львів і Тернопіль. Всі інші підприємства ми маємо їх знайти, почути, що то за підприємства і випрацювати спільну стратегію для того, щоб вийти і виконати свої зобов'язання перед банкірами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Це дуже дивно.

І третя у вас була пропозиція?

ГОРБАЧОВ С. Це тільки перша.

Друга. Є Постанова 70, яка вийшла на заміну 1027 про порядок підготовки проєктів. Будь ласка, вона вийшла, користуйтеся. Але ж, на жаль, на сьогоднішній день ця постанова не може бути використана, тому що завдяки позиції Держагентства з регуляторної політики значить є підзаконні акти, там Методика визначення оцінки фінансового стану підприємства, і вона має бути протягом двох місяців вивішена на сайті Мінфіну, і Мінфін має збирати коментарі. Наскільки це затягнеться, не зрозуміло. Тому на

сьогоднішній день фактично всі нові проекти заблоковані. Прохання це якось підтримати, якось зрозуміти, що на сьогоднішній день...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, ми розуміємо. Давайте це вже така деталь, яку ми... Ми розуміємо, що в процесі, тобто це вирішується. І питання тільки регуляторної процедури. Тому процес іде. Давайте ще останній і будемо якось.

ГОРБАЧОВ С. Останній, дякую. Значить, що стосується змін до законодавства. В процесі роботи над постановою 70 юристи, які працювали над постановою, вони отримали завдання не лише підготувати нову постанову, але ж підготувати стратегію, в якій передбачено, що може бути змінено законодавство як такове. І після цього знову ж адаптована постанова 70. Тобто ми йдемо по путі додаткового спрощення.

Такі рекомендації будуть надіслані найближчим часом. Уряд, я думаю, що, ми сподіваємося, що він підготує відповідні пропозиції. І прохання до депутатів підтримати ці законодавчі зміни, які дадуть можливість, нададуть можливість у подальшому спросити процес підготовки.

Це стосується Закону України про міжнародні договори України. Може стосуватися Закону про містобудівну діяльність в частині відповідної проектно-кошторисної документації і таке інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГОРБАЧОВ С. Як буде стосуватися іншого. Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, ще є якісь репліки останні? Давайте, хто має бажання щось сказати?

Будь ласка, пане В'ячеславе. І давайте, тоді ви будете останнім в нашій сьогоднішній дискусії.

СОРОКОВСЬКИЙ В.Є. Ну, це вже як ви скажете.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скоріше вона не дискусія у нас получилась. У нас більше дійсно слухання. Але це важливі. І ми зараз маємо дуже серйозний перелік питань, які будуть підсумковими по результатам нашої роботи.

СОРОКОВСЬКИЙ В.Є. Дуже дякую, Альона Валеріївна. Дякую за запрошення на комітетські слухання. В'ячеслав Сороковський, Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні". Якраз сьогодні дуже багато говорилося про інвестиції. Ми якраз представляє інший бік міжнародної діяльності, це міжнародно-технічна допомога, тобто фінансова допомога, що надається нам. І вона є безповоротною, але вона спрямована на розвиток, причому спрямована на подальший саме розвиток з боку держави Україна через програмні і регуляторні механізми. От, я буквально два слова про це.

Дуже важливо для нас як для проекту формулюючи своє бачення, свої пропозиції щодо програмно-регуляторного середовища розуміти, куди рухається сектор. В першу чергу я говорю про ті сектори, де працює проект. Це питне водопостачання, зокрема сільське питне водопостачання, і поводження з твердими побутовими відходами.

От, нещодавно була, нещодавно, півтора місяці тому була зустріч в міністерстві, де ви, Альона Валеріївна, теж брали участь щодо розробки якраз стратегій, секторних стратегій на національному рівні. Тому що, з одного боку, ці питання, ці сектори вони є у сфері відповідальності органів місцевого самоврядування. Процеси децентралізації мають посилювати спроможності органів місцевого самоврядування, цю діяльність вести з

іншого боку. Є інтереси держави, є інтереси національні, хочеться, щоби на рівні цих стратегій дійсно було закріплено, які питання держава закріплює за собою, щоб потім не вийшло, що в межах цих стратегій будується система водопостачання в якомусь селі. Ну я утрирую, звичайно. Мають ці питання чітко розводитися, але давати можливість територіям свої повноваження виконувати в повному обсязі. У нас 8-річний досвід цієї роботи, ми знаємо, що це можна робити навіть без прямої фінансової участі. Тому дуже хочеться, якщо би з боку комітету ви теж вплинули на цей процес – на процес розробки створення стратегії. Ми чекаємо, про це було анонсовано, що такі робочі групи при Мінрегіоні будуть створені, ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так вони ж були вже давно створені, а працюють вони...

КРУГЛЯК Е.Б. *(Не чути)*

СОРОКОВСЬКИЙ В.Є. На жаль, ми висловилися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто робочі групи працюють?

КРУГЛЯК Е.Б. Конечно.

СОРОКОВСЬКИЙ В.Є. Ну, дуже добре, просто нас якось не запросили...

КРУГЛЯК Е.Б. *(Не чути)*

СОРОКОВСЬКИЙ В.Є. Не запросили.

КРУГЛЯК Е.Б. *(Не чути)*

СОРОКОВСЬКИЙ В.Є. Добре. Дуже дякую за це уточнення. Значить ми неправильно зрозуміли яким чином працює робоча група.

Тим не менше, питання це є дуже важливим. Ми готові і на цьому етапі до цього долучитися. Дуже дякую. Більше в деталі входити не буду. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні пані і панове, дякуємо вам за сьогоднішній виступи, за те, що ви поділилися проблематикою інвестування. І дозвольте тоді в якості підсумків сказати наступне.

По-перше, висловити велику подяку як представникам органів місцевого самоврядування, які є сьогодні тут, як представникам органів державної влади, які тут, безумовно, головним нашим донорам, які підтримують технічну допомогу на місцях, фінансовим установам, які сьогодні виступають в ролі інвесторів у сферу житлово-комунального господарства, нашому секретаріату, який підготував цей захід. І також хочу особливо висловити подяку Гжегожу Гайді, Міжнародній фінансові корпорації за те, що надали нам підтримку логістики. І ця водичка, яка стоїть тут, кава-брейк, який був тут, - це, дійсно, їхня підтримка. Так, це підтримка саме їх проекту, і ми висловлюємо їм велику подяку за це. Але по суті нашого заходу, що надзвичайно важливо? Надзвичайно важливо, щоби ми узагальнили все, що сьогодні було сказано, у вигляді нашого рішення, яке буде підготовлено. І ми будемо просити всіх вас протягом тижня до 6 квітня, до наступної середи фактично, надати на адресу комітету, зокрема, електронну адресу Марини Віталіївни Бельдей, з якою ви спілкувались. До проекту рішення дати ваші пропозиції, зауваження. До проекту рішення, який був вам розданий – я не знаю, чи в електронному вигляді він є, чи ні, - у кого немає, ви попросіть його, щоб ви мали його в електронному вигляді, і щоб направити на адресу комітету, щоб, дійсно, рішення цих комітетських

слухань враховувало всі сторони, які були тут присутніми. І всю ту деталізацію, яку ви хотіли побачити, будь ласка, висловіть саме в електронному вигляді, і ми включимо це до рішення наших комітетських слухань.

Але, зі свого боку, я вела таку невеличку стенограму того, що тут було оголошено. І я хочу коротенько узагальнити саме те, про що сьогодні було сказано.

Ну, по-перше, абсолютно всі підтримали те, що має бути кардинально змінений підхід до планування і розробки інвестиційних програм. Однозначно інвестиційні програми повинні перестати бути однорічними, а щонайменше п'ятирічними, і так само довгостроковими, на весь період впровадження окремих інвестиційних проектів.

В такому саме контексті було висловлено необхідність змін і підходів до підготовки техніко-економічних обґрунтувань, які повинні супроводжувати ті подання інвестиційних програм, зокрема до органів державного регулювання. Було висловлено, що мають проводитися – за підтримки, звичайно, донорів, - програми навчання кадрів підприємств по підготовці інвестиційних проектів, а також їх впровадження. Всі абсолютно підтримали необхідність переходу до стимулюючого регулювання ціноутворення, що вже передбачено законодавством. І лише стоїть питання впровадження на методичному рівні підходів по такому ціноутворенню в сферах водо-, теплопостачання.

Абсолютно всі підтримують, що має бути вирішено на рівні уряду питання врегулювання старих боргів, їх реструктуризації з часткового погашення та часткового списання. Висловлена була необхідність переходу до монетизації субсидій і переходу з клірингових розрахунків до грошових. Тобто фактично ми повинні кардинально перейти і відмовитися від тієї негативної практики узгодження протокольних рішень з "Нафтогазом" зараз по субсидіях, а монетизувати субсидії.

Було висловлено питання, зараз прозвучало дві пропозиції. Одна пропозиція була повністю відійти від режиму спеціальних розподільчих рахунків в сфері ЖКГ, ну, зокрема теплопостачання, енергопостачання і так далі. А дехто, прозвучало, що можливо запропонувати нові механізми по їх удосконаленню.

Було висловлено питання, що має бути, я просто, як поступали ці пропозиції, то я так їх і буду озвучувати. Мають бути змінені підходи в наданні, в розрахунках по ПДВ при наданні технічної допомоги. Ми просимо конкретизувати ці речі наших донорів, які озвучили це питання. У нас має бути запроваджена інформаційна платформа, де мають узагальнюватися кращі практики і кращі проекти як в сфері ДПП, державно-приватного партнерства, так і, можливо, енергоефективності на рівні міст. Для того, щоб вони були платформою для обміну такою інформацією.

У нас була прозвучала пропозиція і необхідності термінового внесення змін до законодавства в питаннях закупівлі енергосервісних, на енергосервісні договори.

У нас прозвучала пропозиція по необхідності посилення дисципліни платежів в житлово-комунальній сфері. Також висловлена пропозиція про необхідність державної підтримки через бюджетне фінансування, співфінансування проектів, які будуть впроваджуватись на містах. Тобто міста просять, щоб не на словах, а на ділі, дійсно держава співфінансувала найбільш цікаві, найбільш ефективні проекти. У нас були такі практики: і пілотних проектів і так далі. Тобто, щоб було співфінансування.

Прозвучала необхідність перегляду ліцензійних умов для можливості залучення державно-приватного партнерства. Ми мусимо проаналізувати, що там, але така пропозиція була.

Терміново всі наголошують на тому, що має запрацювати якомога швидше фонд енергоефективності. Було наголошено на тому, що має бути зупинено арешт інвестиційних рахунків, який унеможлиблює сьогодні

фінансування, навіть з залученням міжнародних фінансових інвестицій. І такі арешти мають бути зупинені. А в чому проблема, ми мусимо розібратися.

Було зазначено про необхідність залучення... за необхідність поширення практики або використання досвіду в розробленні стратегії розвитку населених пунктів разом з стратегією інвестування в об'єкти житлово-комунального господарства, для того щоб забезпечувати економічне зростання на рівні регіонів, і відповідно, що це дасть можливість поштовху розвитку інвестиційних проектів в ЖКГ.

Відпрацювати... Ой, щось я забула, що в двох містах відновити... Вибачте, я тут щось собі записала - і не бачу.

Да, також розглянути можливість залучення регулятора до укладання договорів по кредитних договорах, для того щоб регулятор виступав в ролі сторони договору, для того щоб була певна гарантія в тому, що тарифи будуть прив'язані до інвестиційних програм.

Також абсолютно підтримується, що Міністерству регіонального розвитку необхідно надати нам інформацію – терміни, коли вбачається розроблення стратегій галузевих... галузей, які входять до сфери житлово-комунального господарства.

І величезне питання обліку. Було наголошено на необхідності подання до Верховної Ради Закону про облік, але ми всі. І, дозвольте, тут я виступлю вже на останнє з короткою ремаркою.

Я особисто вважаю, що ті темпи фінансування обліку на рівні будинків, які сьогодні здійснюються через інвестиційні програми, який затверджує регулятор, це є практика ненормальна. Ми повинні не планувати поступово впровадження обліку, а ми повинні сьогодні на рівні держави запровадити кредитну лінію, відкрити кредитну лінію для того, щоб всі комунальні підприємства змогли взяти кошти з цієї кредитної лінії, впровадити облік протягом року, а в рощочку вже ми з вами розраховувались за це встановлення обліку через тарифи, а не навпаки, щоб від того тарифу, який у

нас є сьогодні, планували встановлення цих засобів обліку. Я думаю, що нам треба, я би просила з результатами цих, я буду подавати цю пропозицію до рішення, щоб Міністерство регіонально розвитку разом з НКРЕКП розрахували потребу в інвестиціях на встановлення засобів обліку будинкових води, теплової енергії і щоб ми оцінили які є можливості сьогодні у нашої держави по відкриттю такої спеціальної кредитної лінії для того, щоб сьогодні вже це зробити і потім ми лише запроваджували механізми як ми будемо розподіляти плату за цими будинковими лічильниками і поступово розраховувались за них, а не так, що собі від того, що ми маємо сьогодні, планували інвестиційний цей облік, а інвестпрограми мають спрямовуватись саме на модернізацію.

Я просто хочу вам сказати, що в тій інформації, яку нам надала НКРЕКП, фактично що відбувається. Потреба, наприклад, в воді встановити 30, ну в общем 167,5 тисяч будинків встановлено лічильники тільки на 37 тисячах будинків, а планується в інвестпрограмах водоканалів, які були подані на цей рік, лише 746 одиниць обліку. Шановні, з такими темпами ми будемо встановлювати ще десятиліттями облік, тому не можна вже нам більше розраховувати, що встановлення обліку буде через інвест-програми йти. Абсолютно кардинально має бути змінений підхід. Аналогічна ситуація і в теплі, нам потреба ще встановити 35 тисяч 600 будинкових засобів обліку тепла. В інвест-програмах теплопідприємств аж 4 тисячі 859. Тобто, шановні, має бути кардинально змінений підхід у встановленні будинкових засобів обліку і тут ми маємо розробити саме оцей новий підхід, коли в нас має бути кредитна лінія і всі мають встановити протягом одного року і потім поступово розраховуватися за вже те, що встановлено. Тоді людям буде зрозуміло за що вони платять, людям буде зрозуміло, що будинкові... що засоби обліку вони вже куплені монополістами і поступово ми будемо за цей облік розраховуватися.

Це, в принципі, все, що ми сьогодні з вами озвучили. Ну, от просто, звичайно, останнє, найостаннє слово. Пані Юрате, будь ласка.

ЮОДСНУКІТЕ Ю. Дякую. Я тільки хотела додати,, що к цьому списку закон про счетчики остається не упомянутый.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Облік, я сказала, облік – закон, я упомянула.

ЮОДСНУКІТЕ Ю. Именно этот момент, агентство энергоэффективности предложило чтобы депутаты внесли этот законопроект в Раду. И я считаю, это как отдельный чуть-чуть пункт, не сам облік и как его внедрить, а легальный и тоже не упомянутый был закон про энергоэффективность в зданиях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нам потрібно, ми дякуємо за цю пропозицію, я думаю, що нам треба буде провести спеціальну нараду разом зі урядом і нашим комітетом. Тому що це була ініціатива уряду – все ж таки вносити його, це їх позиція була, ми не хотіли би втручатися в той процес, який розпочався. Але ....

СТАШУК В.Ф. Я думаю, що незалежно від рекомендацій комітету, ми зможемо ухвалити рішення про те, яким чином стимулювати цей процес. Тому що рекомендації ці, вони, ну, статус рекомендацій нам відомий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми мусимо написати в рекомендаціях, скоріше за все, які терміни на впровадження тих чи інших речей і від кого ми очікуємо, так як завжди в нас це ідуть...

СТАШУК В.Ф. Але ж це не обмежує нас в тому, щоб ми приймали якісь інші швидкі рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, абсолютно. Останнє, у нас децентралізація, тому органу місцевого самоврядування, будь ласка.

КІТАНІН В.О. Альона Валентиновна, уважаемые депутаты, я хочу искренне поблагодарить и экспертов Мирового банка, Европейского за те усилия, где мы хотим облегчить участь органов местного самоуправления. Дай Бог, чтобы это сбылось поскорее, что вы говорите.

Спасибо за внимание.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Бажаємо всім гарного вечора і надзвичайна подяка за участь у цьому заході.